

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 3 του Οκτώβρη 1934 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Ώδος Οικονόμου αριθ. 4 | ΛΠΘ. 116

ΟΙ ΛΟΤΑΡΤΖΗΔΕΣ

Με λοταρία τάπορσισε η Κυβέρνηση να φτριάξει στόλο και στη λοταρία, καθώς και στο τζόγο, καθώς και σε κάθε τυχερό παιχνίδι, τὰ μπαλαμούτια επιτρέπονται. Μπαλαμούτι λοιπόν κ' η περίφημη σύμβαση της Βιομηχανικής Τραπεζής, γιά τήν έποϊαν χύθηκε τόσο μελάνι και τόσοσ πατριωτισμός, πού και τὰ δυο εμπόδισαν τήν Βιομ. Τράπεζα να κερδίσει μερικές χιλιάδες, πατριωτικώτατα, και τόν κ. Τσαγκάρη να ανακηρυχτεί Έθνικός ευεργέτης, καθώς κάποια έφημερίδα πρότεινε.

Κακό άλλο ουτε η Τραπεζα, ουτε ο κ. Σιμόπουλος δεν έκαναν και μη φωνάζετε του κακου. Η πρώτη, ζήτησε να κερδίσει μερικές χιλιαδοϋλες κι ο δεύτερος τήνε βόηθησε φιλικά στο σκοπό της. Κερδοσκοπία πάνου στον πατριωτισμό, θά πεϊτε. Μά και πότε, καλότυχοι, στον τόπο αυτò δε χρησίμεψε ο πατριωτισμός γιά μέσο κερδοσκοπίας ;

Ρίχτε τὰ μάτια σας πίσω, μελετήστε λίγο τὰ πράματα και θά τὰ δείτε. Λοταρία σε κάθε εθνική περίσταση, και λοταρία με μπαλαμούτια. Έξαργύρωση του πατριωτισμού «τοϊς μετρητεις». Πάρτε τον τελευταίο πόλεμο, γιά νάφήσουμε τὰ πιò παλιά. Ο τάδε Πειραιώτης αλευράς, θάκύσετε, έκανε περιουσία από τον πόλεμο. Ο τάδε καπετάνιος έχτισε παλάτια από τον πόλεμο. Ο τάδε μεγαλοπάλληλος κέρδισε παρὰ με ούρα από τò δάνειο της πολεμικής αποζημίωσης. Και τόσα άλλα, κι άκόμα χειρότερα.

Κανένας δε σκέφτηκε να τους βρϊσει τους πατριώτες αυτους γιά προδοτες, αφού κερδοσκοπήσαν πάνου στην εθνική συμφορά. Τους ειπαν μονάχα έξυπνους, κ' οι άλλοι οι κουτοι τους ζήλεψανε και τους ζηλεύουνε άκόμα.

Η Βιομ. Τράπεζα έκανε κάτι ελαφρότερο. Ζήτησε να κερδοσκοπήσει σε καιρό ειρήνης. Πρέπει λοιπόν γι' αυτò τò ελαφρό της, τò χαριτωμένο, μπαλαμούτι να τήνε κέψουμε ;

Πνίχτε τò θυμό σας σας, παιδιά. Μη τόν ξοδειάζετε. Φυλάχτε τον γιά τους Βουλγάρους. Γιά ένα μονάχα μπορεϊτε να θυμώσετε, πού η Κυβέρνηση δε φύλαξε τήν ιδέα του στόλου άγνη, μά τήν έβαλε σε λοταρία.

Γιά να φτριάξουμε όμως καράβια, χρειάζοντουσαν παράδες. Οι παράδες θά βρισκόντουσαν και δίχως τή λοταρία. Άρκει να κατάφερνε η Κυβέρνηση τò κόσμο να πιστέψει πως κερδίζει δίνοντας τόν παρὰ του γιά τò στόλο, δίχως λοταρία και δίχως άντισηκώματα και θά τò κατάφερνε μια χαρά αυτò, αν μεταχειρίζοτανε πράματα και όχι λόγια, κι αν δλοι δσοι βυ-

ζαίνουν τò δημόσιο ταμείο, από τόν κ. Πρωθυπουργò Ιτια με τόν τελευταίο υπάλληλο, δήλωναν πως αφήνουν ένα δυò μηνες τòμισò μιστò τους γιά τò ταμείο του Έθν. Στόλου. Νάκανε τò ίδιο κι ο Βασιλειάς και τότε βλέπατε πως μαζευόντουσαν τὰ έκατομμύρια σε πέντε δέκα μέρες.

Είμαστε πού είμεστα κράτος Ταρταρινών. Να γίνουμε και συμμερία λοταρτζήδων δεν άξιζει.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΜΥΡΙΕΛΛΑ

Βγαλμένο άπ' τή «Ζωή και Άγάπη στη μοναξιά» του Φυχέρη. Άρσιρώνεται στον Βιο.

Νεράϊδα της άγάπης έλα, έλα,
Και φώτισε και με στη σκοτεινιά μου,
Παρόμοια σ' είχα πλάσει στα όνειρά μου,
Νεράϊδα της άγάπης, ω Μυριέλλα !

Στην τρικυμία πού ζώνει με σήκω τò χέρι
Κι άς πέσουν κι άς μñν πέσουνε οι άνέμοι,
Ματώνει, ναί, η καρδιά μου, μά δεν τρέμει,
Και σβει η ψυχή μου -μα πως σβει-σαν
[άγιοκέρι.

Σ' ένα νησι δε θά σε ρίξ' η μπόρα έσένα,
Που εκεί να μ' άπαράτησαν άδικα χέρια,
Σ' άπόσκεπα και ξέφωτα νάδρης λημέρια
Της έρωτις, άνέγγιχτα κι' όλα παρθένα.

Στην τρικυμία της ζωής αν έρθης, έλα,
Νεράϊδα της άγάπης σε προσμένο,
Τόν Πετρογιάννη σου θά βρεις έρμο και
[ξένο,
Στην τρικυμία της ζωής, ω Μυριέλλα !

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Κτηγορούμενος. Μñν τους άκούς κ. Πρόεδρε, πως είμαι πλαστογράφος. Έγώ δε μπορò μήτε τ' όνομά μου να γράψω.

Δικαστής. Η κατηγορία δεν άνιφέρει πως ύπόγραψες τò δικò σου τ' όνομα.

Δασκάλια. Είπαμε λοιπόν πως άνόνημας θά πεϊ χωρίς όνομα. Τώρα, Έλένη, πς μου μια φράση πού δείχνει πως τήν έννοιας τή λέξη.

Έλένη. Τò μωρò μας είναι άνόνημα.

ΕΥΠΝΑ ΡΩΜΗ

ΚΑΙ ΚΑΤΩ ΤΟ ΡΟΥΣΦΕΤΙ *

(Συνεχεια)

Τούτο τò κακό δε θά μας γινότανε, αν ο Θεός μας είχε στο έλεός του, και μας άνοιγε τὰ μάτια.

Όταν κάναμε τò Σύνταγμα με δυò ποδάρια μοναχά, θά βλέπαμε πως, η ο Βασιλειάς, η η ψευτοβουλή, με τόν καιρό, θά γινότανε ο πύραυλός μας.

Θά βλέπαμε πως χρειαζότανε η να τò κάνομε με τρία ποδάρια, η να μñν τò κάνομε καθòλου.

Και μπορούσαμε να τò κάνομε με τρία ποδάρια, χωρίς ναχουμε μιλιόρδους, αν μας έργότανε στο νου, πως κι' οι προπάτορές μας δεν είχανε μιλιόρδους. Μά τò πολίτευμά τους, όπως λέγανε κείνο πού λέμε μετς τώρα Σύνταγμα, τò είχανε με τρία ποδάρια, κι' άπ' αυτους έπρεπε να πάρουμε τò δικò μας, κι' όχι από τους Έγγλέζους, πού είναι άλλης φυλής κι' άλλης θρησκείας.

Τέτοιο δεν τò κάναμε, γιαιτì ο Θεός, πού γιά της άμαρτιας μας μας έχει στην όργη του, άφησε και πέρασε τò διαβòλου.

Μά άνισωστά και μετανοήσουμε, θά μας άνοιξη τὰ μάτια, και θά κάνομε τους νόμους μας, έλληνικούς και χριστιανικούς, κι' όχι έγγλεζικούς κι' αλούτερους.

Έχουμε τò Βασιλειά μας.

Νάχη ζωή, μαζ' η κι' ο Κωνσταντίνός μας.

Έχουμε και τους βουλευτάδες μας.

Να μας ζήσουνε κι' αυτòι, γιαιτì κανένας χριστιανός δεν πρέπει να θέλη του άλλουνοϋ τò κακό.

Μά τὰ μñν ήναι ψευτοβουλευτάδες, παρὰ άληθινοί, και γιά να γίνη τούτο, πρέπει πρώτα κι' άρχ' ης να λειψουνε οι ψευτοκατάλογοι κι' οι ψευτοψηφοφοροι και να μείνουνε οι άληθινοί, και τότε κι' οι βουλευτάδες θά ήναι άληθινοί κι' όχι ψεύτικοι.

Τούτο γίνεται μ' ένα νέο νόμο, πού έχω καμωμένα, και τόν έχω τυπωμένο σ' ένα νέο βιβλίο, πού έβγαλα, και τò γράφω πολίτευμα.

Με τους άληθινοϋς βουλευτάδες και με τò Βασιλειά, έχουμε της δυò κολώναις, από της τρεις πού μας χρειαζονται, και μας λείπει μοναχά η τρίτη, πού πρέπει να τήν φτιάσουμε και αυτ' η, γιαιτì αλλοιωτικά, ως καθώς τò ειπαμε, δε μπορούμε να κυβερνηθòμε μοναχά με δυò κολώναις.

Οι παλαιοι Έλληνες, πού ήσανε μεγάλοι και σοφοί, γιά τρίτη κολώνα είχανε τò λαò, και σωστά, ο λαός, πρέπει να ήναι, γιαιτ' αυτòς είναι κι' ο νοικοκύρης. Μά κείνο πού γινότανε στο καιρό τους, δε μπορει να γίνη σήμερα.

* Η άρχ' η του στο 112 φύλλο του «Νουμά».

Τότες μια πολιτεία έκανε κι' ένα βασιλείο, ένα βασιλείο ήτανε το Άργος, άλλο ή Αθήνα, άλλο ο Μιστράς, άλλο ή Κόρθο, κι' έτσι πάει λέωντας.

Ο λαός μικρής πολιτείας, πού θά είναι πάντε εξή χιλιάδες μοναχά, μπορεί νά συναζέται νά δίνη τή γνώμη του γιά κάθε νόμο. Μά πεντακόσιαι χιλιάδες και περισσότεροι, πού είμαστε τώρα, σκόρπιοι σε τόσαι πολιτείας, χωρίς και χωριά, αδύνατο είναι νά μαζευόμαστε.

Χρειάζεται γιά τούτο μ' άλλον τρόπο νά κοινοποιήσουμε τή γνώμη, γιάτ' έτσι δέ γίνεται.

Ο λαός πάντα νά ήναι ο νοικοκύρης, και δέν είναι και ανάγκη, όλος ο λαός νά συναζέται πάντοτε, και νά δίνη τή γνώμη του, μπορεί κούτ' η δουλειά νά τήν κάνει και μ' άλλους, όχι μ' όποιους τύχη, παρά μ' εκείνους, πού ο ίδιος θά τούς εκλέξη, και θά ήναι τής εμπιστοσύνης του, και θά τούς έχη ακόμα μπροστά στα μάτια του, γιά νά μήν τόν γελάσουνε.

Τώρα γιά τή λαό δίνει τή γνώμη του ο ψευτοβουλευτής, και τούς βουλευτάδες τούς λένε αντιπροσώπους τού λαού, πού είναι ψέμμα, γιάτι οι περισσότεροι από τή λαό, ούτε τούς είδανε, ούτε τούς γνωρίζουν. Αυτοί κάθονται στην Αθήνα, και από τήν Αθήνα αποφασίζουν γιά όλη τήν Ελλάδα, και γιά όλο τή λαό.

Κεί πού ν' αποφασίζουν οι βουλευτάδες, πού είναι μακριά στην Αθήνα, καλλίτερα είναι ν' αποφασίζουν γιά τή λαό οι έπαρχιακοί σύμβουλοι, πού είναι πάντα στην έπαρχία, κι' ο λαός τούς γνωρίζει, και τούς έχη μπροστά στα μάτια του, και γιά τούτη τήν αίτια, θά τόν άκούν περισσότερο.

Ποιός είναι καλλίτερα γιά ν' αντιπροσωπεύη τή λαό; Ο έπαρχιακός σύμβουλος, πού κάθε ήμέρα τόν έχη μπροστά του, ή ο βουλευτής, πού κάθεται στην Αθήνα;

Υστερότερα οι έπαρχιακοί σύμβουλοι είναι δώδεκα, κι' ο βουλευτής είναι ένας. Και οι δώδεκα είναι πάντοτε καλλίτεροι από τόν ένα, γιάτι ο ένας εύκολώτερα άπατιέται από τούς δώδεκα.

Και τή κάτω κάτω τής γραφής, οι βουλευτάδες δέ μπορούνε νά χρησιμεύουν, γιάτι μήτε πρέπει, μήτε μπορούν οι ίδιοι, νά κάνουν και τήν άλλη τή δουλειά, νά ξετάζουνε τούς νόμους, πού οι ίδιοι κάνανε γιάτ' έτσι θά γίνεται κείνο πού λένε:

«Γιάννης κερνάει
και Γιάννης πίνει.»

Χρειάζεται άλλος νά τούς κάνει τούς νόμους, κι' άλλος νά τούς ξετάξη, άνίως είναι καλοί, ως καθώς τή είχανε κι' οι παλαιοί Έλληνες.

Τούτη τή δουλειά, καλλίτερ' από όλους μπορούν νά τήν κάνουν τά έπαρχιακά συμβούλια.

Ένα πράμμα μπορεί νά είπη κανείς, πώς τάχατες οι έπαρχιακοί σύμβουλοι δέν είναι σαν τούς βουλευτάδες, γιάτ' οι βουλευτάδες είναι άνώτεροι από τούς έπαρχιακούς συμβούλους.

Τούτο μπορεί νά ήναι αλήθεια, γιάτι τώρα οι έπαρχιακοί σύμβουλοι είναι τά κοπέλια τών βουλευτάδων. Μά μήγαρ κι' οι βουλευτάδες τώρα δέν είναι τά κοπέλια τών ύπουργών, κι' οι ύπουργοί τά κοπέλια τών βουλευτάδων;

Όλοι τώρα είναι κοπέλια ο ένας τ' άλλου, κι' ή καυμένη ή πατρίδα κοπέλ' είναι κι' αυτή τών κοπέλιών.

Μά με τόν νέο νόμο, πού είναι παρμένος από τούς νόμους τών Έλλήνων, όλοι θά ήναι, ως καθώς πρέπει, ελεύτεροι, και κανείς δέν θά ναι κοπέλι τού βου-

λευτή, γιάτι δέ θά τόν κάνει, όπως τόν κάνει τώρα, ο βουλευτής, παρά θά τόν κάνουν οι εκλέκτορες, οι ίδιοι πού θά κάνουνε και τόν ίδιο τή βουλευτή. Ο έπαρχιακός σύμβουλος δέ θά ήναι καθόλου κατώτερος από τή βουλευτή, παρά θά ήναι τή ίδιο, κι' ένα πράμμα.

Νά τώρα, και μοναχοί σας ιδέστε τή τί καλλίτερο από τή φράγκικο και τή έγγλέζικο Σύνταγμα, πού είναι, τή πολιτεία τή έλληνική.

Βασιλείας, βουλή κι' έπαρχιακά συμβούλια.

Και τά τρία έμοούσια, γιάτ' από τή έθνος είναι, και άχώριστα, γιάτι και τά τρία μαζί θά κυβερνάνε τήν Ελλάδα, κι' όχι τή ένα μοναχά.

Μήτε ή βουλή, ως καθώς γίνεται τώρα, μήτε ο βασιλείας, ως καθώς θά γινότανε, αν ήταν άξιος.

Και τά τρία θά ήναι καλύτερα, κι' όχι τή ένα κούτ' η κάτω τή άλλο, ως καθώς τώρα, πού ή βουλή έχη από κάτω τή βασιλεία, κι' ο βασιλείας, αν ήθελε, θά είχε από κάτω τή βουλή, ως καθώς και τήν είχε, έναν καιρόν.

Ο βασιλείας δέ μπορεί νά βάλη κάτω τή βουλή, γιάτ' είναι και τά έπαρχιακά συμβούλια, και με τά δυό δέν τά βγαίνει πέρα.

Η βουλή δέ μπορεί νά βγίη μπροστά στό βασιλείας, γιάτι τότενες πέρνει με τή μέρος του τά έπαρχιακά συμβούλια.

Τά έπαρχιακά συμβούλια πάλι, δέ μπορούνε νά τά βάλνε, μήτε με τόν βασιλείας, μήτε με τή βουλή, γιάτι τά δυό μαζί κάθνε τά σχέδιά τους.

**

Τά Μοναστήρια μας, πού και σε τούτο, ως καθώς και σ' άλλα πολλά, φυλάξανε τά ιδιώματα τών παλαιών Έλλήνων, τή βούλα τού Μοναστηριού, πού μ' αυτή κυβερνιόνται, τήν έχουν τρία κομμάτια, ένα κρατάει ο Γούμενος, και τάλλα δυό οι άλλοι Γουμενοσύμβουλοι, και τίποτα δέ γίνεται, άνίωστα και δέ συμφωνήσουν νά δώσουν και οι τρεις, ο καθένας τή κομμάτι του, γιά νά γίνη και νά μπή ή Βούλα.

Τή ίδιο, άπαράλλακτα γινότανε και τόν καιρό τών Έλλήνων, κι' ο βασιλείας, και οι μεγαλοσιάνοι, κι' ο λαός χρειάζοτανε νά δώσουν μαζί τή γνώμη τους.

Τή ίδιο θά γίνεται και σ' έμας. Τίποτα δέ θά γίνεσαι, άνίωστα κι' ο βασιλείας, και ή βουλή, και τά έπαρχιακά συμβούλια, δέ δώσουνε τή γνώμη τους.

Ο βασιλείας τή μια μεριά με τούς ύπουργούς του, και οι βουλευτάδες τήν άλλη, μαζί κι' οι δυό, θά σχεδιάζουν τούς νόμους, κι' ύστερα πού τούς σχεδιάσουνε καλά καλά, θά τούς στέλνουνε στα έπαρχιακά συμβούλια, γιά νά δώσουν κι' αυτά τή γνώμη τους γιά τή λαό, ως καθώς τήν έδινε ο λαός τόν παλαιόν καιρό, κι' αν τήν δότη γίνεται ο Νόμος, άλλοιότικα πέφτει ο Νόμος. Και γιά νά μή χωρήση καμμιά φορά κατάχρησις, και είπουνε ψέμματα, πώς τά Έπαρχιακά συμβούλια παραδεχτήκανε τή Νόμο, χωρίς νά τόν παραδεχτούνε, ή βουλή θά ξετάξη τί είπανε τά έπαρχιακά συμβούλια, κι' αν εύρη πώς τά περισσότερα τόν δεχτήκανε, τή λέει αυτή, πού θά είπη άνακηρύττει τή Νόμο, γιά νά πικυρωθή ύστερα από τή βασιλείας, νά δημοσιευθή, και γίνη Νόμος, άλλοιότικα Νόμος δέ γίνεται.

Και γιά τά ύπουργεία, ό,τι θέλουν κι' οι τρεις θά γίνεται, ή άνίως δέν ήναι κι' οι τρεις, ό,τι θέλουν οι δυό, και ποτέ ό,τι θέλει ο ένας μοναχά. Δέ θά πέφτη τή ύπουργεία, σαν τώρα, γιάτι δέν τή θέλει ή βουλή μοναχά, ή τά έπαρχιακά συμβούλια, παρά άνίωστα και οι δυό μαζί, και ή βουλή και τά έπαρχιακά συμβούλια δέν τή θέλουνε. Άνίωστα ο ένας μοναχά δέν τή θέλη, κι' ο άλλος τή θέλη, ο βασιλείας πάει, ή μ' έκείνονε πού τή θέλει, ή μ' εκείνονε πού δέν τή θέλει,

και ή τή κρατάει, ή τή βγαίνει. Ό,τι κι' αν κάνει, δέ θά βρεθή μοναχός του, παρά θά έχη τή ένα με τή μέρος του, ή τή βουλή, ή τά Έπαρχιακά συμβούλια. Τώρα άνίως κι' ή βουλή δέν θέλη τή ύπουργεία, ο βασιλείας δέν έχη σύντροφο, γιά νά μπορέση νά άναντιωθή στή βουλή, και κάνει ύπουργούς κείνους, πού θέλει ή βουλή.

(Ακολουθεί)

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΣΠΗΛΙΩΤΑΚΗΣ
Πρ. ύπουργός

ΕΝΑΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

Λάβαμε από τή Παρίσι τή εξής φυλλάδιο:

(Les origines de la Ligue Française pour la défense des droits de l' homme et du citoyen, et l' Assemblée générale du 4 Juin 1898. Extrait du Bulletin officiel de la Ligue des Droit de l' Homme, no 131, 1904 — Discour de M. Jean P s i c h a r i Vice-président de la Ligue e.t.c. à l' Assemblée du 4 juin 1904.)

Δηλαδή:

«Πώς έγινε «Ο γαλλικός Δεσμός γιά νά υπερασπίξη τά δικαιώματα τών ανθρώπων και τού πολίτη, και ή Γενική Συνάθροιση τού Δεσμού στις 4 τού Ιουνίου 1898. Κομμάτι βγαλμένο από τή «Επιστήμη δελτίο τού Δεσμού». Λόγος τού Ψυχάρη αντιπρόεδρου τού «Δεσμού», είπωμένος στή Γενική Συνάθροιση, 4 τού Ιουνίου 1904.

Τή ξέρουμε πώς ο Ψυχάρης είν' ένας από τούς γενναίους εκείνους ανθρώπους τής μελέτης και τής πέννας στή Γαλλία πού δέν ξεχωρίζουν τή γνώση από τήν ενέργεια, τήν άγάπη προς τήν επιστήμη, από τόν άγώνα γιά τήν Επιστήμη, και τή άτάραχο ψάξιμο γιά τήν αλήθεια, από τόν πόλεμο γιά τήν άναγνώριση τής αλήθειας. Έχει κι' αυτός γιά σύμβολό του τή ρητό «Με τήν αλήθεια θά σωθούμε».

Γιά τούτο, καθώς έδώ πέρα άγωνίζεται γιά τή γλωσσική ιδέα, έτσι και στή θετή του πατρίδα, όταν ή κοσμοεξάκουστη ύπόθεση τού Δραύφους κιντόνεψε νά παραστήση στα μάτια τού κόσμου τή Γαλλία ως έθνος από ψευτες, άδικους και άνήθικους, στάθηκε περσάπλευρα με τούς διαλεχτούς και μεγαλόψυχους εκείνους ανθρώπους, τή άνοδος τής σοφής και τής γραμματισμένης Γαλλίας, πού διαμαρτυρήθηκαν γιά τή κακούργημα, και πολέμησε με κείνους με τή κοντήλι του, με τή λόγο του, με όλη του τήν ψυχή, στήν πρώτη γραμμή.

Ο «Δεσμός γιά νά υπερασπίξη τά δικαιώματα τού άνθρώπου και τού πολίτη» συγγενεύει με τή μεγάλη, εκείνη ύπόθεση. Ένας σεβάσιμος γερουσιαστής, ο Traiieux, τόν πρωτόσπρωξε γιά νά γεννηθή στις τρικυμισμένες εκείνες μέρες πού ένας άθώος μαρτύρσε στή φυλακή, ο Ζολάς κιντόνευε νά πετροβολήθη, πλαστογράφει θριψέβευαν, και τή δική τή ποδοπατούσαν κάποιοι αυθαίρετοι σπαθοφόροι. Ο Ψυχάρης χρημάτισε ο πρώτος γραμματιστής τού «Δεσμού». Δούλεψε γιά τήν προκοπή του. Έδώ και τέσσερα χρόνια ή πατριωτικώτατη αυτή Έταιρία είτανε από λίγους μοναχά και μετρημένους, σήμερα χιλιάδες είναι τά μέλη της, και τή φυλλάδιο πού λάβαμε είναι ο λόγος πού έβγαλε ο Ψυχάρης, αντιπρόεδρος σήμερα τού «Δεσμού», στήν τελευταία γενική συνάθροιση τού σωματίου.

Ο Ψυχάρης διηγείται αύτου πώς πρωτόγινε και πώς πρόκοψε λίγο λίγο ο Δεσμός, ή διήγηση τού Ψυχάρη, ή ίδια πάντα. Γεμάτη χρώμα, κίνηση, και ζωή. Όπως και τά ποιητικά του έργα τίκκουμπάει στέρεν στα θέματα τής επιστήμης, έτσι και τήν πύο σοβαρή του έργασία τήν επιστημονική, και μια ξερή λογοδοσία, ξέρει και τήν άνασταίνει με κάποιο αίσθημα, ξέρει και τήν άναχωραίνει μέσα σε κάποια πρσινάδα ζωής. Δέν ξεχνούμε πώς όταν πέρασε από τήν Αθήνα, έδώ και λίγα χρόνια, γιά νά μās μιλήση αλησμόνητ' από τή βήμα τού «Παρνασσού», γιά τή «Φιλία», έφερε πάντα στήν κουμπότρυπα ένα λουλούδι.

Τή λουλούδι αύτο μσσκοβολούσε και στή λόγο με τόν όποιο άρχισε τά μαθήματά του, διάδοχος τού Δεγράν, στή Σχολή τών Ανατολικών γλωσσών, άνθίζει και στήν λόγο του γιά τή Δεσμό. Η ρητορική τού Ψυχάρη, — είτε γιά τήν ύπόθεση τού Δραύφους, είτε γιά τή λυτρωσή τής Κρήτης, είτε γιά τή

ελεύτερο της σκέψης, είτε για επιστημονικά, είτε για κοινωνικά ζητήματα, (κι αν έζουσε εδώ, θα χρησιμοποιούσε και το λόγο του για το γλωσσικό ζήτημα), δεν παραλλάζει: αποφεύγει τα άφηρημένα και δογματικά, και όλους τους κοινούς τόπους της επίσημης ρητορείας, και τη μακρυνά και ιεροψαλτική, να πορευθεί, ρητορεύει, να μιλήσει, με κοντές φράσεις, με την παρατήρηση, με τα ζωγραφιστά, με τα πράγματα, με τα «réalités faits» του Ταίν, ενός από τους μεγάλους δασκάλους του, με όλο το βέρος και με την ειλικρίνεια της ζωής

K.

ΛΕΥΚΑΔΙΟΣ HEARN

Τις προάλλες διαβάσαμε στο Reuter τα τηλεγραφήματα το θάνατο του στο Τόκιο. Μια Λιβεραλιστική φημερίδα σημειώνει τακίλουθα για δαύτον και τα μεταφράζω για τους αναγνώστες του αγαπητού μου «Νουμά». Είτανε καθώς θα ήθετε μισο-Ρωμικός.

Chiensis

Ο Λευκάδιος Hearn γεννήθηκε στην Αγία Μαύρα στα 1850 από πατέρα Ίρλανδέζο και μητέρα Ρωμιά και μπορεί σωστά να ονομασθεί ένας από κείνους που έκαναν την Αγγλο-Γιαπωνέζικη συμμαχία. Στα 1869 πήγε στην Αμερική και άρχισε το στάδιο του δουλεύοντα: σ' ένα τυπογραφείο. Έπειτα σιγά σιγά έγινε δημοσιογράφος. — Με τον καιρό και την ικανότητά του που κοινοπλάκωνε τη μεγαλοφυΐα, κινάτησε να θεωρείται άνθρωπος σπουδαίος.

Στα 1890 πήγε στη Γιαπωνία έγινε υπήκοος Γιαπωνέζος και πήρε γυναίκα του τόπου: από τα 1896 ίσα με τα 1903 παραδίδει Αγγλική φιλολογία στο πανεπιστήμιο του Τόκιου.

Είναι πολύ γνωστός από τα σκίτσα του για τη Γιαπωνέζικη ζωή, τα οποία μας φανέρωσαν πως είχε μέσα του αληθινή ποίηση. Καταλαβαίνοντας το Γιαπωνέζικο χαρακτήρα καλύτερα από κάθε άλλον Ευρωπαίο, μπόρεσε να δείξει στην Ευρώπη τα ευγενή χαρακτηριστικά των νέω συμπατριωτών του, την τρυφερότητα του χαρακτήρα τους, τον πατριωτισμό τους το μεγάλο, την ευσέβεια τους. — Οποιοσδήποτε μελέτησε το βιβλίο του τον «Κόκορο» ή «δξω στην Ανατολή» δε μπορούσε να έχει καμμιή άμφιβολία πως η Γιαπωνία, θάδειχνε στο σημερινό τον πόλεμο, τις ηρωικές αρετές τῶ στρατιωτῶ και τῶ ναυτῶ της, αρετές που φανερώθηκαν σε κάθε περίπτωση από την επίθεση τῶν τορπιλλῶν στίς

3 του περασμένου, ίσα με τη μάχη του Λιαογιόγκ. Όλα αυτά είναι ολοφάνερα στα έργα του. Τάβλεπε με μάτι ποιητῆ πολλὲς φορές κινήτησε προφήτης και οι παρατηρήσεις του για τὴν Γιαπωνέζικη τὴν καθημερινή ζωή είναι γραμμμένες σε ύφος πού θα ζήση γιατί έχει μεγάλη ντελικατέτζα και λαμπρὸς στοχασμούς.

(Μετάφραση Chiensis)

ΧΑΪΝΤΕ ΧΟΥΡΑΕ !

Te veledi im Lips Chabanidi

Εγὼ 'μαι με Πασιά γενιά
Κι' ἔχω Βεζύρη φίλο,
Κεντίδες ἔχω γειτονιά,
τί μ' ἀγαπᾷ ἡ Κοντύλα.

Βούκινα παίρνω τὸ βροντῶ,
ντελάλη και τὸ κράζω,
τὸ ψαίλω μ' ἤχους ἑκατό,
με τρουμπονιές τὸ σκάζω

σ' ὄπιον σωπαίνει είτε λαλεῖ
εἶτ' ἀγκιᾷ ἡ κουφάινει,
τί τῆς Κοντύλας τὸ φιλή,
μαρὲ παιδιά, ζουρλαίνει.

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΕΥΡΥΠΙΔΗ

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΕΛΙΤΗ

(Συνέχεια)

ΙΑΣΟΝΑΣ:

Μωρόλογος, θαρρῶ, ναποδειχτῶ δὲν πρέπει,
Μόν' ἂν τοῦ κραβιού ἐπιδέξιος τιμονιέρης
Πού παίζει τὰ γρανθιά τοῦ ἀρμένου για νὰ ὀρτσάρη,
Τὴ μπόρα τῆς γλωσσοφακίης σου νὰ ξεφύγω.
Λοιπὸν νομίζω, πὼς ἡ Κύπριδα εἶν' ἡ μόνη
Τοῦ ταξιδιού μου σωτηρία και κανένας

* Ἡ ἀρχὴ του στο 112 φύλλο τοῦ «Νουμά».

Ἄλλος θεός ἢ ἄνθρωπος, και με τὰ λόγια
Μιά χάρη πού ἔκανες μὴν τὴν ὑψώνεις τόσο.
Κι ἂν τετραπέρατο ἔχεις νοῦ, μὰ πεισματάρης
Δὲ θέλει νὰ παραδεχτῆ, πὼς οἱ σαίτες
Τοῦ ἔρωτα οἱ ἀλάθευτες σ' ἀνάγκασαν νὰ σώσης
Τὸ κορμί μου κι ὅμως δὲν τὸ πολυεστῆζω,
Γιατί ὅπως κι ἂν μ' ὠφέλησες, ζημία δὲν εἶταν.
Μὰ με τὸ παραπάλου στόχω ξεπληρώσει
Καθὼς θὰ σοῦ ἀποδείξω: Πρῶτ' ἀπ' ἕναν τόπο
Βάρβαρο, σ' ἑλληνική γῆ μένεις ὅπου
Τ' εἶνε δίκαιο ἔμαθες και κατὰ τοὺς νόμους
Κι ὄχι κατὰ τῶν δυνατῶν νὰ ζῆς τὴ γνώμη.
Ἦστερα ἔδοξάστηκες σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα!
Κι ὅλοι σοφὴ σὲ λέν, ἐνῶ στῆς γῆς ἐκείνη
Τὴν ἄκρη ἂν ζούσες δε θὰ σ' ἔξερε κανένας.
Κάλλιο χρυσάφι σπῆτι μου νὰ μὴν ὑπάρχη,
Μηδὲ γλυκύτερα νὰ ψάλλω ἀπ' τὸν Ὀρφέα
Τὸ κάθε μου καλὸ πασίγνωστο ἂν δὲ γίναι.
Κ' εἶπα για τοὺς κόπους μου τόσα, τί ἐσὺ πρώτῃ
Τὸ θέλησες νὰ παραβγοῦμε με τὰ λόγια;
Μὰ ὅσα για τοὺς βασιλικούς μου γάμους εἶπες
Θὰ σοῦ πρωταποδείξω, ἐγὼ σοφὸς πὼς εἴμουν,
Ἦστερα μετρημένος, και κητόπι φίλος
Και τῶν παιδιῶν μου και δικός σου ἀπὸ τοὺς πρώτους,
Μόνον ἡσυχία ἄκου: Φεύγοντας ἀπὸ τὰ μέρη
Τῆς Ἰωλκός ἂν ἦρθα ἔδω, μαζί τραβιώντας
Συμφορὲς ἀβάσταχτες, τί καλύτερο ἔλλο
Μπορούσα νὰ κῶρῶ ἐγὼ, παρὰ ὁ καταδιωχμένος
Γυναίκα μου νὰ πᾶρω τὴ Βασιλοπούλα;
Ὅχι, ὅπως ἀπ' τὴ ζήλια σου τὸ λές, μισώντας
Ἔσένανε και ξεπαρμένος ἀπ' τὸν πόθον
Ἄλλη γυναίκα νὰπολάψω, οὔτε γιατί ἔχω
Τόση βία πολύτεκνος νὰ γίνω ἑτοῦτα
Ποῦ ἀπόχτησα μ' ἀρκούν και δὲν παραπονιέμαι.
Παρὰ ἐπαντρεύτηκα για νὰ καλοπερνοῦμε
Και νὰ μὴ ζοῦμε στερημένοι, ἐπειδὴ ξέρω
Πὼς τοῦ φτωχοῦ δὲν ἀπομένει οὔτ' ἕνας φίλος.
Κι ὅπως ἐγὼ, βασιλικά και τὰ παιδιά μου
Νὰν τὰναθρέψω και νὰ ζήσω εὐτυχισμένος
Σὲν βασιλόπουλα κ' ἐκεῖν' ἀφοῦ θὰ ζοῦνε,
Ἰσόνομα με τὰ παιδιά πού θάποχτήσω.
Γιατί ἄλλα τέκνα ἐσὺ νὰ κῆνῃς τί τὰ θέλεις;
Ἐνῶ ἐγὼ με τὰ παιδιά τὰ νέα θὰ ὠφελήσω
Τὰ πρώτῃ μου λοιπὸν κακὰ ἔχω λογαριάσει;
Ἄν δὲν ἐζήλευες, ποτὲς δὲ θάβλες ὄχι.
Μὰ εἰσαστε στενοκέφαλες τόσο οἱ γυναίκες
Ποῦ ὅσο περνᾶτε μὲν τὸν ἄντρα ταιριασμένα
Νομίζετε πὼς δλα τάχεται μ' ἂν τύχει

ΑΠΟ ΤΑ «ΓΡΑΜΜΑΤΑ» ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΠΑΜΑ

ΠΩΣ ΤΟΝ ΥΠΟΔΕΧΤΗΚΑΝ ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟ

Ἴδε τὸ ἔαρ τὸ καλὸν πάλιν ἐπανατέλλει.

Στὰ χίλια ἑκατὸ και στὰ χίλια διακόσια τόσα, μέσα στὸ Βυζάντιο, στὴν ἐποχὴ τῶν Τζέτζηδων και τῶν Μανασσῆδων, ὁ δεκαπεντασύλλαβος εἶτανε γεννημένος και μεγαλωμένος εἶτανε, εἶταν ὅ,τι και τώρα εἶναι. Αἰῶνες ἡ ζωὴ του μετροῦσε. Ἄστραφτε και βροντοῦσε στὰ τραγοῦδια τοῦ κόσμου. Εἶχε ξεπλωθῆ και στοὺς στίχους τῶν γραμματισμένων. Ἡ νέα μετρικὴ πρόβαλε, φυσικά, ἀπὸ τὴ νέα γλώσσα. Τὸ πιὸ χεροπιαστὸ σημεῖο τοῦ χαμοῦ τῆς παλιῆς γλώσσας εἶτανε πού χάθησαν τὰ μακρὰ και τὰ βραχέα. Μόλις ἔλειψαν ἀπὸ τὴ γλώσσα μας τὰ μακρὰ και τὰ βραχέα, ἔλειψε

μαζί τους και ἡ ἀρχαία μετρικὴ. Ἄλλοιῶτικα προφέρονταν τὰ λόγια ὄχι πιά μελωδικὰ ἂν πρώτα, μὰ ρυθμικά. Ἡ ποιητικὴ τέχνη αὐτοπροαίρετα και ὀδηγημένη ἀπὸ τῶν πραγμάτων, καθὼς λέμε, τὴ δύναμη, ἀγκάλιασε τὸ νέο εἶδος τῆς ρυθμοτεχνίας, ὄχι πιά τῆς προσωδιακῆς ἢ τῆς χρονικῆς: οἱ μετρολόγοι μας τονική και λογική τὴν ὀνομάζουν τὴ νέα μετρικὴ μας. Ἡ ποιητικὴ τέχνη πῆγε και αὐτὴ πρὸς τὴ ζωὴ. Κ' εἶτσι γεννήθηκε, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ὁ στίχος μας ὁ ἐθνικός, ὁ πιὸ συνηθισμένος και πιὸ μεταχειρισμένος και πιὸ γνωστός, χαίδεμα ταῦτιού μας, ὁ δεκαπεντασύλλαβος. Ταῦτι δὲν καταλάβαινε για στίχο, εἶτσι μήτε και ἡ καρδιά μπορούσε νὰ συγκινηθῆ ἀπὸ ρυθμούς ἀρχαίους, δηλαδὲ νεκρούς, καθὼς εἶναι ὁ στίχος:

Οὐ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν, ἐγὼ δὲ φημί.

Ταῦτι καταλάβαινε για στίχο τὸ ρυθμὸ ὅταν εἶτσι τοῦ ξετυλίγονταν:

Ἴδε, τὸ ἔαρ τὸ καλὸν πάλιν ἐπανατέλλει.

Τέτοια δὲν εἶτανε και ἡ γνώμη τοῦ δασκαλισμοῦ στὰ χίλια ἑκατὸ και στὰ χίλια διακόσια τόσα, μέσα στὸ Βυζάντιο, στὴν ἐποχὴ τῶν Τζέτζηδων και τῶν Μανασσῆδων. Πὼς αὐτὸς ἀναγνωρίσει τῶν πραγμάτων τὴ δύναμη, πὼς νὰ φωνῆ στὴν ἀλήθεια ὑπάκουος, πὼς νὰ χαρῆ με τὴ ζωὴ, πὼς νὰ θάψῃ τους νεκρούς, και πὼς νὰ μὴ τοὺς περιτριγυρίῃ στὸν ἥλιον, βρουκολά-

κους! Ὁ δεκαπεντασύλλαβος, καθὼς εἶπαμε, ζοῦσε και ἀνθίζε, και τίποτε δὲν τοῦ ἔλειπε, παρὰ μιά ποίηση δυνατὴ και σοφὴ, πού θάρχονταν κ' ἐκείνη, ἀγάγια ἀγάγια πάντα, ἀνίσως και δὲν τῆς ἔφραζαν πάντα τὸ δρόμο οἱ δάσκαλοι.

Εἶταν ὁ νέος μας ὁ στίχος ὅπως εἶναι και τώρα ἡ νέα μας γλώσσα. Και στήσανε τότε οἱ δάσκαλοι τοῦ ζωντανοῦ στίχου τὸν ἴδιο πόλεμο πού τώρα ἔχουμε στημένο τῆς ζωντανῆς γλώσσας. Ὁ δεκαπεντασύλλαβος ἄγραφος ὅσο πού κελαιδοῦσε στοῦ μεγάλου τοῦ λαοῦ, μονάχα, τὸ στόμα, οἱ λογιώτατοι κῆνανε πὼς δὲν τὸν προσέχουν, καταφρονετικώτατα. Ὅμως ἡ ἀνάγκη βιάζει, και σέρνει ἡ ζωὴ. Και νὰ πού ἄρχισαν τὸ δεκαπεντασύλλαβο νὰ τονε μεταχειρίζονται και γραμματισμένοι, και οἱ δάσκαλοι ἀκόμα οἱ ἴδιοι. (Ἀπαράλλαχτα ὅπως γίνεται με τὴ γλώσσα μας). Ὁ λογιωτατισμὸς τὰ χρειάστηκε. Ὁ λογιωτατισμὸς θύμωσε και φρένιασε. Και νὰ ὁ ἐθνικός μας στίχος σκυλοβρίζεται, σκυοφαντικά ἀναφέρεται, στιγματίζεται με ὀνόματ' ἀτιμωτικά. Ὁ τόσο πολυγράφος ὅσο και πεζολόγος στιχοῦργος Τζέτζης δὲ βρίσκει κανένα ρυθμὸ και κάλλος κανένα στὴν τονικὴ ποίηση. Κι ἂς ἀναγκάζεται κι αὐτὸς νὰ καταφύγῃ στὴ νέα μετρικὴ. Εἶναι για τοῦ λόγου του ἡ νέα Μοῦσα «Μοῦσα ἀγυρτίς, ἢ τὴν εὐρυθμον τῶν ποδῶν οὐ τηρεῖ βῆσιν, πάσας τε μισεῖ διχρόνους και

Και σ'αυτά τα κάποιον συμφορά την κλίνη,
Και τὰ π' ὠφελιμώτερα θρησείτ' ἐνάντια.
Κάλλιο νάποχτούσαμε τὰ παιδι' ἀπ' ἀλλοῦθε
Και νὰ μὴν εἶχε γεννηθῆ γυναίκα, τότες
Κακὸ κανένα δὲ θὰ γνώριζαν οἱ ἀνθρώποι.

ΧΟΡΟΣ:

Ἰάσωνα, τὰ λόγια σου εἰν' ὠμοφροστολισμένον
Μ' ἀβλήτ' ἀπὸ σοῦ τὸ λῆναι καὶ μάθε το ἀπὸ μένα,
Πῶς τὴ γυναίκα ἀφίνοντας δὲν ἔχεις δίκαιο ἔνα.

ΜΗΔΕΙΑ:

Σὲ πολλὰ μὲ τοὺς πολλοὺς βέβαια δὲν τιμωρίζω.
Λοιπὸν, θαρρῶ ἐνὸς ἀδίκου, ποῦ ἐπλάστη λόγια
Περίτεχνα νὰ λέη, τοῦ ἀξί' ἢ τιμωρία
Μεγάλη, γιατί ξέροντας πῶς μὲ τὴ γλῶσσα
Τῶδε καὶ μπορεῖ νὰ εὐκολοσκεπάσῃ, θάρρος
Νὰ κακοῦργῆ ἔχει, μὰ σοφὸς πολὺ δὲν εἶνε.

Ἔτσι καὶ τόρα ἐσὺ μὴν ἔρχεσαι μὲ γλῶσσα
Τορνευμένη νὰ μοῦ εἴπῃς ἐπιδέξιος λόγους,
Γιατί ἕνας λόγος μου μπορεῖ νὰ σε βουδάνῃ
Σὺ ἂν δὲν εἴσους δολερὸς, νὰ μὲ καταφάρῃς
Πρὶν τοῦ γάμου σου ἔπρεπε, δίχως νὰν τὸ κρύβῃς.

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Ἄκαλὸν θὰ κίνῃς βέβαια θάλλεγες, ἄμα
Σοῦ πρόλεχ' τὸ γάμο μου, ἀπ' οὔτε τόρα
Τὴ μακισμένη σου καρδιὰ δὲν παραγλιάζεις.

ΜΗΔΕΙΑ:

Δὲ σ' ἐκράτουσ' ἐτοῦτο· ἀλλὰ στὰ γερατικὰ σου
Γυναίκα νάχῃς βάρβαρη ντροπὴ σου τῶχες!

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Βάλ' το στὸ νοῦ σου τὸ λοιπὸν, πῶς δὲν ἐπῆρα
Τοῦ Βασιλέα τὴ θυγατέρα, ποῦ ἔχω τόρα,
Γιατ' ἤθελεν γυναίκα· ἀλλὰ νὰ σώσω ἐσένα
Κι, ὅπως σοῦ εἶπ', ἀδελφικὰ νὰ δώσω τῶν παιδιῶν μου
Ἐγγόνους Βασιλεῖ, θεμέλιο τοῦ σπιτιοῦ μου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἄς λείψ' ἢ εὐτυχί' ἂν θάν' κίττια λύπη,
Κι ἄς λείψῃ ὁ πλοῦτος τὴν καρδιὰ μου ἂν φαρμα-
κώσει.

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Γιὰ νὰ φανῆς πιδὸ μυαλωμένη, παρακάλει
Νὰ μὴ νομίζῃς τὰ καλά, πῶς φέρουν λύπη,
Κ' ἡ εὐτυχημένη, δύστυχη νὰ λὲς πῶς εἶσαι.

ΜΗΔΕΙΑ:

Περιγέλα· ἀφοῦ ἦρες σὺ νὰ καλοπεράσῃς,
Ἐνῶ ἐγὼ παντέρμητη φεύγω ἀποδιωγμένη!

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Σ' ἤθελες καὶ τᾶπαθεσ' μ' ἄλλον μὴν τὰ βάζῃς.

ΜΗΔΕΙΑ:

Μήπως γιατί σ' ἐπρόδωσα κι ἄλλον ἐπῆρα;

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Γιατί ἔβλαστήμας τρομερὰ τοὺς Βασιλεῖδες.

ΜΗΔΕΙΑ:

Κ' ὄλο τὸ σπιτικό σου βλαστημάω καὶ τόρα!

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Δὲ θὰ καθήσω ἐδῶ νὰ στήσω δικαστήριον
Γιὰ τόσα λόγια· μόνο ἂν θῆς γιὰ τὰ παιδικὰ σου
Ἡ καὶ γιὰ σένα πρὶν ξηνητευτῆς εἰπές μου
Χρήματα νὰ σοῦ δώσω· ἄφθονα, ὅ,τι θέλεις.
Καὶ γράμματα νὰ σε καλοδεχτοῦνε οἱ ἰδικοί μου
Φίλοι· κι ἂν δὲν τὰ θῆς, χαϊμένα τάχεις·
Μ' ἂν πάψεις τοὺς θυμούς πιά, καρδισμένη βγκίνεις.

ΜΗΔΕΙΑ:

Μῆτε σημόνουμε δικούς σου φίλους· μῆτε
Καὶ τὸ παραμικρὸ δεχόμεσθα ἀπὸ σένα·
Γιατί τὰ δῶρα τῶν κακῶν δὲν τριμερίζουν.

ΙΑΣΩΝΑΣ:

Κ' ἐγὼ λοιπὸν μαρτύρομαι τοὺς ἀθανάτους,
Πῶς θέλοντας μὲ κάθε τρόπο νὰ βοηθήσω
Σένα καὶ τὰ παιδικὰ, δὲ στέργεις τάχαθά μου,
Ἐνῶ καταφρονᾷς τοὺς φίλους μου ἀπὸ πείσμα·
Γι' αὐτὸ τὰ τρισεπιτότερα θεὰ νὰ τραβήξῃς.

(Φεύγει)

ΜΗΔΕΙΑ: (ἐνῶ φεύγει ὁ Ἰάσωνας)

Καιρὸς νὰ πᾶς· γιατί σὲ συνεπαίρνει ὁ πάθος
Μακρὸν ἀπ' τῆς νιόνυφης τὸ σπιτί ἐνόσφ μένεις·
Τρέχα στὴς χαρὲς σου· ὁ θεὸς γιατί ἴσως θέλει.
Ἔτσι ποῦ ἐσὺ παντρεύεσαι νὰ μετανοιώσῃς.

ΧΟΡΟΣ:

Στροφή:

Πολλὲς οἱ Ἀγάπες σὰν ἔρθουν
Παλληγκαρὰ καὶ δόξα διώχνουν.

Μὰ ἡ Ἀφροδίτη παραγλή
Σὰν ἔρθει, ἄλλη Θεὰ καλὴ
Χαριτωμένη δὲν εἶν' ἄλλη·

Ποτέ, ὦ ποτέ, θεὰ μεγάλη,
Ἄπ' τὰ χρυσὰ σου τὰ δοξάρια
Βαμμένη στὴν ἐπιθυμιά

Σαίτ' ἀλάθευτη, οὔτε μιά,
Μὴ ρίξῃς μου στὰ φυλλοκάρδια.

Ἀντιστροφή:

Σκέπη μου ἄς εἶνε ἡ ἐντροπή,
Πανόριον δῶρο τῶν θεῶν·

Κ' ἡ Ἀφροδίτη ἡ τρομερὴ
Ποτὲ ἄς μὴ ρίχνῃ τῶν θυμῶν
Μαλλώματα κι ἀχόρταγες
Φιλονικίες πληγόνοντας

Μ' ἄλλου συντρόφου ἐπιθυμιά

Ἦς παντρεμμένης τὴν καρδιά·
Παρά, τιμῶντας χωριστὰ,
Τάντρογενὰ τὰ ταιριασμένα,
Νὰ τὰ βοηθᾷ στοχαστικά,
Νὰ ζοῦνε πάντ' ἀγαπημένα.

Στροφή:

Πατρίδα μου, σπιτάκι μου, ἄμποτες
Ξηνητεμένη νὰ μὴ καταντήσω·
Ζωὴ ἀνυπόφορη κι ἀπέραντη,
Βαρυστενάζοντας νὰ ζήσω·
Θάνατος, νὰ σφαλίσῃ ὁ θάνατος
Τὰ μάτια μου πρὶν δοῦνε τέτοια μέτρα·
Νὰ χωριστῆς ἀπ' τὴν πατρίδα σου
Δὲν εἶνε συμφορὰ μεγαλειτέρα.

Ἀντιστροφή:

Τὸ εἶδαμε μὲ τὰ μάτια μας, δὲν μᾶς τὸ εἶπεν ἄλλες
Ἄν καὶ σὺ τόσες ἐπαθεσ συμφορὰς μεγάλες,
Κανείς δὲ σὲ συμπόνεσε φίλος σου εἶτε ξένος!
Ἔτσι ἄμποτε νάφρασιτῆ παρρησιασμένος
Τόσο εὐκολὰ ὁ ἀχάριστος, ποῦ ἀφίνει τοὺς δικούς του
Πρὶν μὲ τῆς σκέψῃς τὸ κλειδί διάπλατ' ἀνοιξῆ ὁ νοῦς
[του.

Ποτὲ ἕνας τέτοιος, φίλος μου δὲ θάνε ἀγαπημένος.

Αἴγεια:

Χαίρε, Μῆδεια· πιδὸ καλὸν χαιρετισμὸν ἄλλο
Δὲν ξέρεῖ ὁ ἀνθρώπος νὰ χαιρετᾷ τοὺς φίλους.

ΜΗΔΕΙΑ:

Χαίρε ὦ χαίρ' Αἴγεια καὶ σὺ, σοφοῦ πατέρα
Τοῦ Πανδίου παιδί, ὡς ἐδῶ ἀπὸ ποῦλθες;

Αἴγεια:

Ἀπὸ τοῦ Φοῖβου Ἀπέλλωνα τέρχαιο μαντεῖο.
ΜΗΔΕΙΑ:

Καὶ πῶς στὸν μαντικὸ ἀφαλὸ τῆς γῆς ἐπῆγες;
Αἴγεια:

Νὰ μάθω πῶς κι' ἐγὼ βλαστάρη νάποχτήσω.
ΜΗΔΕΙΑ:

Γιὰ τὸ θεὸ, χωρὶς παιδιὰ ζῆς ὡς τὰ τόρα;
Αἴγεια:

Ἄτεκνος νὰ ζήσω κάποιος θεὸς τὸ θέλει.
ΜΗΔΕΙΑ:

Ἐνῶ εἶσαι παντρεμμένος ἢ χωρὶς γυναίκα;
Αἴγεια:

Ἄνυπαντρος δὲν εἶμαι.
ΜΗΔΕΙΑ:

Καὶ τί σοῦ εἶπε ὁ Φοῖβος;
Αἴγεια:

Τοῦ καθενὸς ὁ νοῦς δὲν τὰ καταλαβαίνει.
(ἀκολουθεῖ)

τριχρόνου», καὶ δὲν ἀκολουθεῖ κανένα κανόνα, καὶ δὲν
ἔχει καμιά τέχνη. Καὶ ὁ βαθυστόχαστος Βυζαντινός,
μυρολογῶντας τὰ χαμένα μυριαγαπημένα του δίχρονα
καὶ τρίχρονα, σπαραχτικὰ ξεφωνίζει:

Οὕτω τὸ καλὸν ἐξαπέτη τοῦ βίου,
Οὕτω κατεκράτησεν ἡ χυδαίτης!

Καθὼς καὶ τόρα μὲ τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας, ἔτσι
καὶ τότε μὲ τὸ ζήτημα τοῦ στίχου, οἱ σχολαστικοὶ
μᾶς δείχνουν πῶς τὰ πράγματα τὰ βλέπουν πάντα ἀπὸ
τὴν ἀνάποδη.

Δὲν αἰσθάνονται τὸ μάγεμα τῆς ἰδέας τοῦ θαμπο-
χαράζει καὶ ἀγάγια ἀγάγια ξεδιπλώνεται. Τὴν ἀλή-
θεια τὴ νομίζου κρῖμα ἐκεῖ ποῦ εἶν' εὐεργέτημα, καὶ
σημαδὶ καταστροφῆς, ἐκεῖ ποῦ εἶναι ζωῆς ἀρχή. Τὰ
ἀρχαῖα συντέλεσαν ὅ,τι γραμμένο τοὺς εἶτανε νὰ συν-
τελέσουν. Κάμανε καὶ ξέκαμαν. Καὶ περᾶνε· καὶ μὲ
τὴν ἀράδα πιάνουν τὸν τόπο τους τὰ νέα, ἀπλερα
ἀκόμα, ποῦ ἀκόμα δὲν ἔκαμαν ὅ,τι πρέπει νὰ κάμουν,
ἀλλὰ ποῦ γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἔρχονται· γιὰ νὰ κατορθώ-
σουν κ' ἐκεῖνα ὅ,τι τοὺς εἶναι διωρισμένο. Γι' αὐτὸ πρέ-
πει τὴν ἀγκαλιά μας νὰ τὴν ἀνοίξουμε πρὸς τὰ και-
νούρια, ποῦ δὲν εἶναι ἀκόμα, ποῦ δὲν περᾶσαν, μὰ
ποῦ γίνοντ' ὀλοένα καὶ γι' αὐτὸ ζητᾶνε τὴ βοήθειά
μας. Ἔτσι καὶ ἡ νέα γλῶσσα, ἔτσι καὶ ὁ νέος στίχος.
Ἰσα ἴσα γιατί ἡ καλιὰ γλῶσσα ἔδωκε κάθε τι ποῦ

εἶχε νὰ δώσῃ μὲ τοὺς μεγάλους τῆς λογοπλέχτες, καὶ
παίει, ἦρθε καὶ ἡ σειρά τῆς νέας. Γι' αὐτὸ ἦρθε ἡ νέα
γλῶσσα, παρθένα, χωρὶς τέχνη, καὶ χωρὶς λογοτέχνες,
γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν τέχνη καὶ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ
τοὺς λογοτέχνες ὅπως πρέπει, μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὸν
τρόπο ποῦ ἀρμόζει γιὰ νὰ τοὺς αἰστανόμαστε καὶ νὰ
τοὺς νοῦμε. Ἔτσι καὶ ὁ καινούριος ὁ στίχος· μαζὶ
μὲ τὸ τραγοῦδι· ἔτοιμος νὰ δεχτῆ τὴν ἀρμονία τῆ με-
γαλόπνοη. Πρῶτα ἡ κερήθρα· ὕστερα τὸ μέλι. Καρ-
διές, γυρίστε πρὸς αὐτόν. Χέρια, δουλεῦτε ἐκεῖνον. Ὁ
ἀρχαῖος, νεκρὸς· ἀλλὰ ζῆ τὸ παιδί του, ὁ νέος. Νὰ
τονὲ θρέψουμε, νὰ τὸν ἀναθρέψουμε, νὰ τὸν πλατύ-
νομε, νὰ τὸν καλλιεργήσουμε. Γι' αὐτὸ ἦρθε ἀπ' ἀρ-
χῆς, χωρὶς μεγάλους ποιητῆς, γιὰ νὰ τοὺς γεννήσῃ
στὴν ὥρα τους. Ἄπλαστος ἀκόμα· ἀπλαστος, μπορεῖ
μὰ τῆς τέχνης ἂν δὲν ἔχει ἀκόμα τὴν πλαστικότητα,
σταλάζει ὁμῶς τῆς φύσης γύρω του τὴν δροσεράδα. Ὁ
ἀρχαῖος στίχος—τὸ εἶπαμε καὶ τὸ ξαναεἶπαμε—νεκρὸς·
τί κι ἂν ὀλοτέλα δὲν εἶναι πεθαμμένος γιὰ τὸ σοφὸ ποῦ
δύναται μὲ τὴ φαντασία του ὅπως ὅπως νὰ ταξιδεύῃ
καὶ νὰ ξεχνιέται στὴν περασμένη ἐποχῆ, καὶ μὲ τὸν
ἀγῶνα τῆς μελέτης του νὰ εὐφραίνεται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο,
ὅπως καὶ μπροστὰ σὲ κάθε τι ποῦ ξεθαίνει ὁ σοφός;
Νεκρὸς, γιὰ τὴν καρδιὰ ἐνὸς ἔθνους ποῦ ζυγιάζει πιδὸ
πολὺ κι ἀπ' ὄλους τοὺς διαβασμένους. Ἀλλοῖμονο! πῶς

νὰ τὰ καταλάβουν αὐτὰ οἱ Τζέτζηδες καὶ οἱ Μανασ-
σῆδες κάθε καιροῦ!

Καὶ τὰ ὠραία καὶ τὰ μεγάλα μέσα σὲ μιὰ Πολι-
τεία σὰν πολὺ δύσκολο νὰ ξεμυτίσουν μέσα ἀπὸ τὰ ἐπί-
σημα καὶ μέσ' ἀπὸ τοὺς ἀναγνωρισμένους θεσμούς τῆς
Πολιτείας αὐτῆς. Ἐγγραφα ἐδῶ καὶ δεκά χρόνια· Ἐἶ-
ναι ἀληθὲς ὅτι ὁ φοβερώτερος ἐχθρὸς τῆς δημοτικῆς
ποιήσεως, καὶ, κατὰ συνέπειαν, τῆς ἐθνικῆς γλώσσας
εἶναι τὸ Σχολεῖον, ἐκ τοῦ ὁποῖο ἀποφοιτῶμεν συνήθως
ἀγνωσοῦντες τὴν ἀρχαῖαν, κακογραφοῦντες τὴν καθαρεύ-
ουσαν, καὶ καταφρονῶντες τὴν μητρικὴν γλῶσσαν.
Ἄλλὰ τοῦ Σχολείου ἡ ἐπίδρασις δὲν πρέπει νὰ ὑπερ-
τιμᾶται· οἱ ποιητῆς δὲν ἀξίει νὰ τρέμουν τὴν ἐνέρ-
γειαν αὐτοῦ. Ὡς δὲν ὀφείλει ἀγαθὸν τι εἰς αὐτὸ ἢ
ποίησις, οὕτω καὶ κακὸν τι δὲν ἔχει νὰ πῆθῃ ἐξ αὐτοῦ.
Μήπως τὸν Σολωμὸν, τὸν Μαρκοῦν, τὸν Πολυλάν,
τοὺς χρεωστοῦμεν εἰς τὰ σχολεῖά μας; Μήπως δύναν-
ται τίποτα τὰ σχολεῖα καὶ οἱ σχολαστικοὶ κατὰ τοῦ
ρεύματος, τὸ ὁποῖον φαίνεται σήμερον ρυθμίζον τὴν
νεοελληνικὴν ποίησιν; — Ὑπερβολικὴ εἶναι ἡ ἐνεργὸς
δύναμις, λέγει ποῦ ὁ ἀκουσμένος γάλλος ἱστορικός
Lavissee, ἢ ἀποδίδουν τινὲς εἰς τὸ Σχολεῖον. Εἰς ὅλας
τὰς χώρας, καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ἀκόμη, ὑπάρχει ἐν
τῇ ἐστία τοῦ Σχολείου πολλή, πολλὴ τέφρα. Ἐξω τοῦ
Σχολείου γεννῶνται αἱ ἰδέαι καὶ νὰ πράγματα, ἐφ' ὧν

Ο "ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξω-
τελικό αρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ : Στις κδόκια της Πλατείας
Συντάγματος, Ομονοίας, Υπουργείου Ο
κονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Ο
φθαλμιατρείου), Σταθμού ύπογειου Σιδηρο-
δρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή
(Πλατεία Στουρνάρα, Ξενοχώρα) και στο
βιβλιοπωλείο « Έστιας » Γ. Κολάου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά
κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ Σ' ΑΥΤΗΝ

Εδώ τὴ στήλη μιλήσαμε τὸν περιορισμένο μῆ-
να γιὰ τοῦ Γαλανοῦ τὴν παλικαριά. Στὴν ἴ-
δια λοιπὸν στήλη ἀξίζει νὰ μιλήσουμε γιὰ
τοῦ Ἀντιγαλανοῦ τὸ ἱπποτικώτατο κατόρ-
θωμα.

Ὁ ἀντιγαλανὸς αὐτὸς εἶτανε ναύτης τοῦ
Βασ. Ναυτικοῦ κ' ἔλειπε σὲ ταξίδι μὲ τὸ κα-
ράβι του. Ὄταν γύρισε στὸν Πειραιᾶ, τὴν πε-
ρασμένη Κυριακῆ, πῆρε ἄδεια ἄπο τὸν καπε-
τάνιο του κι ἀνέβηκε στὴν Ἀθήνα, τρέχον-
τας, νὰ φιλήσῃ τὴ γυναικούλα του, μὰ τὴν
βρῖσκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀγαπητικοῦ της.
Δυὸ τρία χαστούκια στὸ λεβέντι, μιὰ κλω-
τοῖά ἠρωδικὰ στὴν κυρὰ καὶ ἡ ἱστορί' αὐτὴ
τέλειωσε δίχως αἷματα, στὴ διευθύση τῆς Ἀ-
στινομίας.

— Δὲν τὴν χτύπησα, εἶπε, γιὰ νὰ μὴ
λερώσω τὰ χέρια. Μόνο τὴν κλώτσησα.

τοῦτο οὐδεμίαν ἰσχὺν ἀσκει. Τὸ Σχολεῖον δὲν παρήγα-
γεν οὔτε τὸν Χριστιανισμὸν οὔτε τὴν Ἀναγέννησιν
οὔτε τὴν Μεταρρύθμισιν οὔτε καμμίαν τῶν πνευματι-
κῶν καὶ ἠθικῶν ἐπαναστάσεων». Καὶ κάπου τώρα
ἔβλεπε πῶς καὶ ἡ μεγάλη φιλοσοφικὴ ἀναγέννηση τῆς
Γερμανίας, στὰ στενὰ τὰ χρόνια τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ
αἰῶνα, ποῦ γλυκοχάραιε μὲ τὸνομα τοῦ Σπινόζα, καὶ
ποῦ προετοίμασε καὶ ποῦ ἐπηρέασε τὸ τρανὸ φιλοσο-
φικὸ καὶ λογοτεχνικὸ ξανάνθισμα τοῦ αἰῶνα ποῦ ἀκο-
λουήθησε σ' ὁλόκληρην τὴν Εὐρώπην, πηγὴ δὲν ἔχει τὸ
γερμανικὸν σχολεῖον φῦτρωσ' ἔξω ἀπὸ κείνο, καὶ πρῶτα
πρῶτα, στὸ κεφάλι ἐνὸς νέου ποιητῆ. Τοῦ Γκαίτε.

Καὶ ἡ νέα ἐθνικὴ μας ποίηση, ποῦ ὡς τὴν ὥρα
τίποτε δὲν ἔχομε στὴν πνευματικὴ μας τὴ ζωὴ, ση-
μαντικώτερο ἀπὸ κείνη, κι αὐτὴ δὲ μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὸ
σχολεῖον. Καὶ ἡ νέα μας ποίηση μιᾶς ἐπαναστάσεως εἶ-
ναι ἀκριβοθυατέρα, καθὼς εἶναι καὶ ἡ νέα πατρίδα
μας. Ἐπὶ ἑξωριστὸ σημεῖο ποῦ σφραγίζει τὴν ἑλλη-
νικὴ δημοτικὴ ποίηση, λέει κάποιος ἄλλος ἱστορικός, ὁ
Λάμπρος ὁ δικὸς μας στὸ γαλλικὰ γραμμένον πρόλογον
τοῦ βιβλίου του, (Collection de Romans Grecs)
εἶναι σημεῖο ἐπαναστατικόν. Ἡ ἐθνικὴ ποίηση, γεννή-
θηκε στὸν Ἰππόδρομον, καὶ στοὺς μεγάλους δρόμους κοντὰ,
στάχρυσονορα πέρα τοῦ Κράτους, σὰ νᾶθελε νὰ περιγε-

* Ἐφημερίδα Ἰανουαρίου τοῦ 1892

Κι ὅταν ἡ γυναίκα του, τρομασμένη ἀπὸ
τὰ κατορθώματα τῆς ἐταιρίας Γαλανοῦ-Γιαν-
νακοῦ, ἔβαλε τὴς φωνὲς καὶ ζήτησε βοήθεια,
ὁ παλικαρὸς ναύτης τῆς εἶπε χαμογελῶν-
τας :

— Γιατί φωνάζεις μωρή ; Φοβάσαι μήπως
σὲ σκοτώσω ; Θάμουνε γιὰ τὰ σίδερα ἂν τό-
κανα. Ἀφοῦ δὲ σοῦ ἀρέσω ἴγώ, πῆγαινε νὰ
βρεῖς τὸν ἔραστή σου !

Ὁ Γαλανός, μὲ τὴς τάκουσε αὐτό, θάνα-
γοῦλιασε μέσα στὴ φυλακὴ ποῦ πλερώνει τὰ
ἐπίχειρα τῆς τιμῆς του καὶ δὲν θὰ δέχτηκε
μὲ κανέναν τρόπο νὰ ναυαγῶρῖσει τὸ ναῦτη γιὰ
συνάδερφο. Τὸ ἴδιο θάκαναν κι ὅσοι ὕστερ'
ἀπὸ τὸ Γαλανὸ κατόρθωμα δὲν ἔδωκαν τὸν
κόρακα, μὰ τὴν ἀγρία φωνή : Νὰ τὴν φο-
νεῖεις !

Μερικοὶ ὅμως ποῦ τὴν λογαριάζουσε ἀλ-
λιώτικα τὴν τιμὴ καὶ τὴν παλικαριά τὴν θέ-
λουσε ἀληθινὰ παλικαρὸ καὶ ὄχι στογγίλα
κακουμούτσουνη κ' αἱματοδιψασμένη, θὰ φώ-
ναξαν μ' ἐνθουσιασμὸ :

— Νὰ κ' ἕνας ἀντρας ποῦ ξέρει νὰ τε-
λειώνει τὴς δουλιές του ἀντρίκια καὶ τίμια !
Ἄλλοίμονο ἂν ἡ τιμὴ σ' αὐτόνε τὸν κό-
σμο βασιτιότανε μονάχα μὲ τὴ μέθοδον τοῦ
Γαλανοῦ !

ΤΟΠΑΜΕ

κ' ἔγινε. Ὁ κ. Στάης καταδέχτηκε νὰ προφυλακι-
στῆ. Μονάχα ὁ βλοσυρὸς ποῦ βιάστηκε λίγο. Δὲν
εἶτανε καὶ τόσο ἀνάγκη, ἀφοῦ τὰ κακουροδικεῖα μὲ-
λις τὸν ἄλλο μῆνα θέρχινῆσαν.

Ὁ κ. Στάης ὅμως θέλησε καὶ δῶ νὰ δεῖξει τὴν
γενναϊοφυχία του. Μπράβο του ! Μονάχα θὰ τὸνε
πρακαλέσομε, ἂ μᾶς δίνει τὴν ἄδεια, ὅσον καιρὸ βα-
στήξει ἡ προφυλακιστὴ του νὰ παίζει καλὰ τὸν ρόλον τοῦ
προφυλακισμένου καὶ νὰ μὴν ἀνακατεῖται σὲ ξένες
δουλιές.

Ἦτανε λ.χ. καμιὰ ἀνάγκη νὰ πεῖ κι αὐτὸς τὴ
γνώμη του γιὰ τὴν περίφημη σύμβαση τῆς Βιομη-
χανικῆς ;

ΣΗΜΕΡΑ

τὸ πρῶν γίνεται στὸ νεκροταφεῖον τὸ μνημόσυνον τοῦ Γιάν-
νη Καμπύση. Τὸ μνημόσυνον θὰ γίνῃ στὸν καινούριον
τάφο ποῦ σκεπάζει ἀπὸ χτές τὰ κόκαλά του καὶ ποῦ
ὁ ἀσθητικὸς πόνος τῆς μάνας του τὸν ἔστησε.

Ὁ Καμπύσης δὲν εἶτανε οὔτε τσαρλατάνος πολι-
τικός, οὔτε χαραιομαχῆς τραπεζιτικῆς γιὰ νὰ τραβῆξει

σήμερα κόσμον στὸ μνημόσυνο του. Ἦτανε ποιητῆς
ποῦ λίγοι τὸν νοῶσαν κ' οἱ λίγοι αὐτῶν, ἐλπίζουμε,
νὰ μὴ βαρυνθῶσι σήμερα τὸ πρῶν νὰ πάνε στὸ νεκροτα-
φεῖον νὰ παρηγορήσουν τὴ μάνα τὴν ἀπαρηγόρητη,
νὰ δοῦνε καὶ τὸν τάφο τοῦ ὀγλύπτης Θ. Θεοδόπου-
λος μὲ περισσὴ τέχνη κ' ἐμπνευσὴ ποιητῆ τὸνε δού-
λεψε.

Κι αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικόν : Ἡ « Ἀκρόπλη » τῆς
Πέμπτης γράφοντας γιὰ τὸ μνημόσυνον ἀρχίνησε ἔτσι :
« Μὲ λίγα λόγια, ἀφοῦ δὲν μποροῦμε περισσύτερα,
τὴν Κυριακῆν τὸ πρῶν κτλ. »

Βλέπετε, δὲ μπορεῖ νὰ γράφει κανένας περισσότε-
ρα γιὰ τὸν Καμπύση γιατί' εἶτανε δημοτικιστῆς !!!
Μὴ χειρότερα !

Ὁ « Νουμάς » θὰ κάνει σὲ ἄλλο φύλλον φιλολο-
γικὸ μνημόσυνον τοῦ Καμπύση δημοσιεύοντας τὴν
πρῶτη καὶ μὲνη πράξη ἀπὸ τὸ ἀνεκδοτὸν ὄραμα του,
τοῦς « Λεκαπανοῦς ».

ΒΡΕΘΗΚΕ

μιὰ φαρμάκον καὶ γιὰ τὸν Βερούκιον. Ὁ κ. Λομπάρδος
τὸνε διόρισε ἐπιμελητὴν στὸ Πρακτικὸν Δύκειον μ' ἑκατὸ
πενήντα δραχμῆς τὸ μῆνα μιστό. Σπολλάτη !

Ὁ καημένος ὁ Βερούκιος, ἐνημερώνοντας τὸν κ. Ὑ-
πουργόν, μᾶς παρακάλεσε νὰ τὸνε παίνεψομε. Μ' εὐ-
χαρίστησεν τὸ κάνομε. Μπράβο του ! Μὲ τὸν διορισμὸν
τοῦ Βερούκιου ἐξαγνίστηκε γιὰ δέκα ἀδικίες μεταθέσεις
ποῦκανε. Πόσους ὅμως διορισμοὺς σὰν κι αὐτόνε πρέ-
πει νὰ κάνει γιὰ νὰ ἐξεγνιστῆ γιὰ ὅλες τὴς ἀδικίες ποῦ
στὴν καμπόυρα τῶν στωχῶν δασκάλων ἔκανε ;

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ἀπὸ τὴν Πόλιν κατὶ διπλωματικὸν παράξενον ποῦ σὰς τὸ
λέμε γιὰ νὰ γελάσετε.

Ὁ πρῶτος διερμηνέας τῆς Πρεσβείας μας κ. Δελα-
γραμμάτης πῆγε, λένε, στὴν ἐφορεία τῶν σχολείων ἐκεῖ
καὶ μ' ὅλη τὴ διπλωματικὴ πόζα του ἀπαίτησε νὰ παυ-
θοῦνε μερικοὶ δασκάλοι ποῦ ἀκολουθοῦν τὴ δημοτικὴν.

Ἡ ἐφορεία γέλασε κ' ἕνας ἀπ' τοὺς π ρ ὀ τ ε ς
δασκάλους καταδέχτηκε νὰ παραγγεῖλει στὸν κ. Διερμη-
νέα πῶς μὲ τέτοιους στενοκέφαλους διπλωμάτες ἔχει μόνο
τὴ Μακεδονία χάνομε, μὰ καὶ τὴν Ἀθήναν θὰ μᾶς πάρουν
οἱ Βούλγαροι καμιὰ μέρα !

Ἡ παραγγελιὰ αὐτὴ δὲ χρειάζεται κι ἄλλα σκόλια.

λάση καὶ σὰ νᾶθελε νὰ τὴν πεισματώσῃ τὴν Ἐκκλη-
σία, τὸ Σχολεῖον, τὴ Βασιλείαν, καὶ σὰ νᾶθελε νάντι-
σταθῆ τοῦ ἀφέντη τοῦ βάρβαρου».

Καὶ ὅμως ὁ βάρβαρος αὐτὸς ἀφέντης, ὁ σωστὰ βάρ-
βαρος, γιατί τυφλὸς καὶ κουφὸς ἔστειλε πρὸς τὴ ζωὴ
καὶ πρὸς τὴν καλλονήν, καὶ μοναχὰ τοῦ ἔφτανε τὸ κρυφὸ
καμάρι πῶς τάχα εἶναι ἴσα ὀλίσις τῆς ἀρχαίας ἑλλη-
νικῆς σοφίας ὁ κληρονόμος, κάθε φορὰ ποῦ ἀπαντοῦσε
γύρω του κάποιον ἀχνάρι ἀπὸ ζωὴ καὶ ἀπὸ καλλονήν,
τὰ χειροτονοῦσε βάρβαρον ἐκεῖνον, καὶ τὰ συκοφαντοῦσε,
καὶ τοὺς ἀνοιούσαν ἴσα ἴσα τὰ ξεχωριστὰ τοὺς γνω-
ρίσματα. Κ' ἔτσι τὴ νέα μας μετρικὴ τὴ φώναζαν οἱ
σοφοὶ στὸ Βυζάντιον « ἑκβαρβαρῶσιν τῆς μετρικῆς ».
Κ' ἔτσι τὸν καλομετρημένον δεκαπεντασύλλαβον στίχον,
τὸν ἔλεγαν ἄμετρον στίχον, καθὼς δὲν ἀναγνώριζαν μέ-
τρα μήτε στὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν, τὴν ποίησιν τοῦ
μεγάλου Ρωμανοῦ καὶ τῶν ἄλλων, γιατί κ' ἐκείνης οἱ
ρυθμοί, ἀντίθετα πρὸς τοὺς ἀρχαίους, εἶτανε τονικοί,
νέοι.

Καὶ κατὶ τι χειρότερον ἀκόμα, ποῦ φῶς φανερὰ μᾶς
παρασταίνει πῶς μιὰ ψυχὴ ἀδερφῶνει καὶ πῶς ἕνα σῶ-
στημα δένει τοὺς Βυζαντινοὺς λογιώτατους τῆς Πό-
λης στὰ χίλια ἑκατὸ καὶ στὰ χίλια διακόσια τόσα μὲ
τοὺς Βυζαντινοὺς λογιώτατους τῆς Ἀθήνας στὰ χίλια
ἐννιακόσια τόσα. Ὁ δεκαπεντασύλλαβος στίχος εἶχει

τὴν ὄνομα πολιτικός. Καὶ μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ γνωρίζε-
ται ἴσα μὲ σήμερα. Καὶ καθέννας θὰ στοχαζέται πῶς
πολιτικός στίχος, ἀπλοῦστατα καὶ ἀκαδημαϊκώτατα,
θὰ εἶναι κατὶ τι ἰσοδύναμον, καὶ τίποτ' ἄλλο, μὲ τὸ
ὄνομα « δημοτικός » καὶ « λαϊκός », καὶ ὑποψία δὲ θὰ
βαρῆ πῶς ἔτσι τὸν ἔλεγαν τὸν ἐθνικὸν μας τὸ στίχον οἱ
βυζαντινοὶ γιὰ νὰ τὸν πομπέψουν καὶ γιὰ νὰ τὸν κα-
ταχωνιάσουν, σηματοδοτώντας τὸν μὲ τὸ πυρωμένον σίδερον
τῆς ἀτιμίας. Γιατί στίχος πολιτικός θὰ πῆ στίχος
ἐσοχισμένος, στίχος ἐξευτελισμένος, στίχος δημόσιος,
ὅπως οἱ δημόσιες εἶναι. Κατὶ ἀσύγκριτον τονισμένον καὶ
ποῦ πολὺ βαρὺ ἀπὸ τὸν καταφρονετικὸν χρωματισμὸν ποῦ
δίνει τώρα κι ὁ πῶς ἀσήμαντος τοῦ λογιωτατισμοῦ λι-
μοκοντόρος κάθε φορὰ ποῦ μιλεῖ γιὰ τὴν μαλλιαρὴν τὴν
γλώσσα τάχα, γιὰ τὴν ζωντανὴν τὴν γλώσσα. Ἀκού-
στε τὸν Ζαμπέλιον : « Ὁ Λάγγιος νομίζει ὅτι ἐκλήθη
πολιτικός ὁ στίχος αὐτός, ὡς λαϊκός καὶ τοῖς πᾶσι κοι-
νός, καὶ ὡς ἂν τις εἶποι ἐκπεπορευμένος, ἐπειδὴ πολι-
τικὴν ἑκάλλον τὴν πόρνην οἱ Βυζαντινοὶ, καὶ πολιτικὸν
ὑφὸς τὸ χυδαῖον. Ἡ γνώμη τοῦ Λαγγίου φαίνεται πι-
θανωτέρα, ὅταν μάλιστα προσεξωμεν εἰς τὴν ἀκραν πε-
ριφρόνησιν, ἐν ἣ περιπετραμμένα παρὰ τῶν τότε διδα-
σκαλῶν ἦσαν πάντα ἀδιακρίτως τὰ γεννήματα τῆς δη-
μῶδους εὐφυίας, ὥστε καὶ ἀποφεύγειν τοῦ ὀνομάσαι

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Το φύλλο της Άλλης Κυριακής θα βγει δωδεκάσελιδο με μία επιστημονική μελέτη του κ. Κ. Θεοτόκη «Σαν-σκριτική και Καθαρεύουσα».

Από το ίδιο φύλλο, καθώς λέμε και παραπάνου θάρχησούμε και τους «Λεκαπηλούς» του Καμπύση.

Το δράμ' αυτό τ'όγραψε για συνέχεια της «Μικ' Άννας Κούξλεϊ» και δυστυχώς μόνο τη πρώτη πράξη πρόφταξε να τελειώσει. Το δράμα γίνεται στην εποχή του πολέμου.

Το παράσημο της Γαλλικής Ακαδημίας που πήρε ο κ. Πάπ είναι σαν τα διπλώματα που δίνουν τα ξένα Πανεπιστήμια στους Άνατολίτες: Bon pour l' Orient.

Μονάχα ή «Άκρόπολη» — και την εύχαριστούμε — πρόσεξε στη μελέτη του Σπηλιωτάκη και δημοσίεψε στο φύλλο της περασμένης Κυριακής τάκλουθα :

«Ο «Νουμάς» τ'ό εβδομαδιαίον όργανον των δημοτικιστών αναδημοσιεύει εδώ και κάμποσες μέρες μία περιπούδαστη πολιτική μελέτη του πρώην ύπουργού Σπηλιωτάκη. Ο τίτλος της είναι «Εύπνα Ρωμής» κ' έτυπώθη στο 1882. Πρέπει να τή διαβάσουν όλοι Ρωμιοί. Πίσθεν άργότερα να γράψουμε κάτι έκτενέστερον γι αυτή».

Περιμένουμε αυτό τ'ό έκτενέστερον αν και δεν υπάρχει καμιά έλπίδα να ζυγησούνε και μ' αυτό οι Ρωμιοί.

Για τις άμαρτίες μας είπε κι ο βλογημένος Μεντζικώφ πως τ'ό γιαιούρτι κάνει μεγάλο καλό κ' έμποδίζει νάρθουνε γρήγορα τ'α γερατειά.

Γράψανε τόσα σαχλοχρονολογήματα πάνω σ' αυτή τήν παράξενη θεωρία του οι Άθηναίοι χρονολόγοι που στάλθηκαν κατάντησε δω και μπρος τ'ό γιαιούρτι να θεωρείται τ'ό άηδέστερο φαί.

«Περί γλώσσης Σιαϊς» επιγράφεται ή καινούρια φιλολογική έπιφυλλάδα του Σπύρου Άναστασιάδη που θα τήν άρχεινίσουμε ύστερ' από ένα δυό φύλλα.

Ο κ. Σιαϊς τόσο θα ένθουσιαστεί μ' αυτή που θα τόμολογήσει πως ό άγώνας του για τήν καθαρεύουσα είναι παρόμοιος με τήν περιφημη «Περί όνου σιαϊς» δική.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

(Σνέχεια)

Νομίζει κανείς ότι τ'ό δημοτικό μας τραγούδι είναι ένα άβίαστο γλυκοκοιμιστικό και κρυστάλλινο ρούκι, που βγαίνει από τ'α σπλάχνα ενός βουνού που είναι κατάρυτο από τρυφερά όλοπράσινα πενιχάκια, εκεί κοντά στη θάλασσα.

* Η άρχή του στο 108 φύλλο του «Νουμά».

αυτά» *

Τά ίδια άπάνω κάτω μας ιστορίζει και ό γάλλος μεσαιωνολόγος Gidel (N. Etudes de litterature neogrecque). Μας λέει: μόλις φάνηκε ό δεκαπεντασύλλαβος, ό πολύς κόσμος τόν άγάπησε: οι σοφιάδες τόν άντιπάθησαν. Οι άπλοι τόν ύποδέχτηκαν σαν τ'ό καταλληλό όργανο που θα παρ'άστειναν με κείνο πιό άκοπα τή συγκίνησή τους. Οι σοφοί τόνε στραβοκοίταζαν σαν κάτι τι άκατωλό και κολασμένο, σαν είδος στίχου έξευτελισμένου από τούς άγράμματους και τού όχλου τούς άκαμάτηδες. Δεν έμεινε βρισίδι και δεν έλειψε κατάρυ που να μ'ην τή φάρτυσαν τού δυστυχι-

* Σ. Ζημεπέλιου. «Βυζαντινά Μελέται» σελ. 635. Και τ'ό δεν άπόφευξαν να όνομάσουν Ι Κοντά στα ζωντανά όνόματα που για χυδαία τάποστρέφονταν, και τ'α πιό σημαντικά γεγονότα, πολλές φορές, γιατί δέ θα τ'α ώργόνταν να γίνουν όπως γίαν. Έτσι νεώτεροι ιστοριογράφοι, σαν τ'ό γάλλο Schlumberger, πόσες φορές δεν άναγκάστηκαν να τρέξουνε σε ξένους χρονολόγους, σε άραβες και σε άρμένους, για να ξεδιαλύνουνε σπουδαιότατα της βυζαντινης ιστορίας, που οι βυζαντινοί δεν τ'αναφέρουν. Όμως πρέπει να σημειώσω εδώ πως ό Ψυχάρης (Essais de Grammaire historique Neogrecque) νομίζει κάπως ύπερβολική τή γνώμη πως όλότατα τήν καταφρονούσανε οι Βυζαντινοί τή γλώσσα που ύστερα έγινε ή νέα μας γλώσσα. Φέρνει παραδείγματα και τόν Ψελλό.

Κοιτάξετε με τί τρόπο — δεν πρέπει να πούμε τέχνη εδώ — μεταβαίνουν οι στίχοι του παρακάτω από τήν έννοια κλάψε με μάννα μου τήν αύγή εις τήν λαφίρα που γιαιούτην λείε τ'ό τραγούδι:

Κλάψε με μάννα κλάψε με τή νύχτα με φεγγάρι και τήν αύγή με τή δροσιά ως που να δώση ό ήλιος, να βγούν τάλαιρα στις βοσκές, να βγούν οι λαφοπούλες... και μία λαφίρα ταπεινή δεν πάει κοντά τις άλλες, όλο τ'ό απόσκια περπατεί, τ'ό απόσκια άγναντεύει.

Η λαφίρα (ή λαφίτσα, όπως τήν άκουσα στον Μοριά), καθώς και ό Άϊτός που κρατούσε στα νύχια του τ'ό κεφάλι τού άντρειωμένου, συμβουρίζουν τήν Ελλάδα, καθώς λένε πολλοί, και τήν έθνική μας άναγέννηση. Όπως δήποτε είναι από τ'α καλύτερά μας έθνικά τραγούδια, που δεν έχουνε σχέση με τήν γυναίκα άγάπη, αλλά εκφράζουνε μόνο άηληλό.

Η Λαφίρα, λένε, ότι είναι ή Ελλάδα τού 1770, ή όποια έκκαμε μία έξεγερση ύστερα από τόσα χρόνια σκλαβιάς: κ'επάρ'αχθηκε ή Ρούμελη κι ό Μοριάς και τ'α νησιά μας με τόν Άνδρούτσο, τόν Κατάνη, τούς Μανικιές, τούς Ψαριανούς, κ'επειτα πνίγηκε ή έξεγερση στο αίμα της.

Ίδτε πως εκφράζεται ή βαθύς πόνος της μητέρας αυτής που ζητούσε τάπόσκια και θλιβερά μέρη μ' ένα στίχο:

Κι όπου εύρη γάρφαρο νερό, θολώνει και τ'ό πίνει.

Άλλά ποιός είναι ό πόνος της;

Χρόνια πολλά έκκαμε στεία χωρίς έλάφι και τέλος όταν έγέννησε τ'ό πρώτο της έλαφάκι, έβγηκε ό βασιλιάς να λυσοκνηγήσει.

Τ'ό είδε, που ήτα όμορφο περισσότερο από τ'άλλα, ρίχνει και τ'ό ακουώνει...

Κοντά στον πλούτο των άλλων χαρισμάτων των δημοτικών μας τραγουδιών, πόσα δεν έχει να είπη κανείς για τούς έπαιδούς και τ'α γυρισματά τους.

Τίποτε δεν έγραψε ό Γ. Βιζυηνός (Βαλλίσματα. Εικ. Έστία 1894) γι' αυτά, περισσά έγραψε για τ'α ξένα.

Οι έπαιδοί είναι άμίμητοι και άξιοι πολλής μελέτης, προσαρμύζονται θαυμάσια στα τσαλιώματα των χορών.

Τ'α Ήπειρωτικά τραγούδια έχουνε θησαυρό έπαιδούς και γενούν τήν ιδέα, ότι ό δεκαπεντασύλλαβος στίχος μας πιθανόν να μ'ην είναι ό τετράμετρος ίαμβικός, αλλά ένας όκτασύλλαβος με τόν έπαιδό του, ή ότι μπορεί να έγινε κι' από τις δύο αυτές προελεύσεις.

Τέλος μία από τις μεγαλύτερες Έθνικές άνάγκες

πρέπει να θεωρείται ή έκδοση όλων των τραγουδιών μας εις ένα corpus από τόν κ. Πολίτην, που με άγάπη και έπιστήμη τ'α έχει συμμαζώσει (καθώς δείχνουν τ'α τραγούδια των Κολοκοτρωνιών στην έκδοση τού Γέρω-Κολοκοτρώνη από τήν «Έστία»).

Τ'α τραγούδια, επειδή ή ποιήσή μας βρίσκεται σε ζύμωση, έπρεπε να προηγηθούνε των παροιμιών και να μ'η φηγουράρη στη βιβλιοθήκη Μαρσαλι ή Στρατής ή Καλοπέτριος.

Μία ματιά και ή ά ιδή κανείς γιατί δεν έχουμε Έθνική λογογραφία και τέχνη. Δεν γνωρίζουμε καλά καλά και τ'α στοιχεία της ζωής που περνά δέκα κοντά εκατομμύρια Έλληνισμός.

Αν δε μ'η κανείς π. χ. στο πλκωσκεπασμένο σπίτι τού Ρουμελιώτη και ζήσης κοντά του, αν δεν άγναντέψη από τ'α περ'ούλια τού νησιώτη τ'α ξενητεμένα κ'αράδια που έρχονται, πως θα γράψη, αν όχι κάτι ουσιαστικό και σοβαρό, τ'αύλαχιστο μία εικόνα, ένα χαρακτήρα, τέλος μία κορνίζα στην ψυχή τού έργου του; Πολύ περισσότερο που μπορεί και αυτή ή ψυχή τού έργου του να παρή από τόν Έλληνικό βίο, τόν άγνό, που υπάρχει ακόμη σε μέρη της πετρίδας μας άδιάφορα και γεμάτα ποιήση.

Αυτή τή στιγμή μου έρχεται στη φαντασία τ'ό Κρυφό Σχολειό τού Ρύζη, αυτό που έκκαμε μία θαυμάσια άρχή στην έθνική ζωγραφική Έργασία. Κατά δυστυχία μόνο ό Ράλλης τόν άκολουθεί.

Όσο μελετά κανείς τήν πατρίδα μας, τόσο βρίσκει στοιχεία άχρησιμοποίητα και άγνωστα που ένθαρρύνουνε τόν έργατη τού πνεύματος και τόν πατριώτη.

Γιατί για τήν μέση και νέα Ελλάδα έχει επικρατήσει χονδρικός σε όλα τ'α ζητήματα, ένεκα της πολιτικής μας καταστάσεως της σημερινής, πολύ κακή ιδέα και βλέπει κανείς τόν ξένον μόλις τού είπης ότι είσαι Έλληνας να σου άρχίζει έναν ύμνο για τήν άρχαιότητα, που σημαίνει ότι έσένα σε βρίζει γιατί δέ λείε για σένα, αλλά ξεφεύγει να μ'η άναγκαστή να είπη τις κακές του πεποιθήσεις.

Κίμεις οι ίδιοι που άκούμε όλοένα ότι ρήμαζε ή Ελλάδα με τις πυρκαγιές των δασών, είμαστε άπελιπισμένοι και νομίζουμε ότι δεν έμεινε τίποτε πιό και δεν κάνουμε ένα περίπατο ως τήν Πεντέλη, που μόνο ό Κρυστάλλης, που ήξευρε τι θα είπη ώρατο βουνό, έπιασε να τήν τραγουδήση, ένα περίπατο ως τήν Δεκέλεια, ως τ'ό Πέραμα, άπέναντι από τόν Ναύσταθμο, ως τόν Πόρο, ως τ'ό Σούνιο, αλλά κλεινόμαστε στο Νέο Φάληρο.

Από τόν ύπνον αυτόν θα μας βγάλη ή μελέτη της

σμένου στίχου που τραγουδούσε με κείνον τού δρόμου ή Μούσα, ή βρωμογούναικα!

Και τ'α όμοια της εποχής εκείνης με τήν τωρινή πάνε άκόμα παραπέρα.

Τ'ό να μ'η θελής βήμα να κάμης μπροστά, έχει μία τέτοια άφρηση κάποιου λόγου, κάποιου χαρακτήρα, και κάποιου κάπου μπορεί και κάποιου όμορφιά. Μήπως δεν έχει και ό άσάλευτος κάτι ιερατικό έπίσημο, και μπορεί και μια χάρη που να σε θυμίζει, επί τέλους τ'ό Βολταίρο, που δεν ήθελε να τραβήξη για τή Ρώμη, κ' έλεγε πως προτιμότερο τού είν' ένα καλό βιβλίο από όλα τάμυθια και τις θριαμβευτικές άψιδες; Τ'ό να κάθεται ακούνητος από έρωτα, ως είναι και άνόητος, προς τ'α περασμένα, μπορεί και να μας συγκινήση τέλος πάντων. Μά τ'ό να πολεμάς, από δω κι από κει μ' ένα βήμα σημειωτό, να ταιριάζης τάταιριαστα, ό,τι κρατιέται καρφωμένο, με ό,τι λαχταρίζει φτερωτό, σε να είναι πιό κοντόφωτο και πιό άστόχαστο κάτι ή πολύ παιδιάτικο ή άνήθικο. Είναι κάποιος συμβιβασμός άσυμβιβαστος με τή σκέψη και με τή γνώση, χωρίς άγώνα και χωρίς ιδέα, κάτι που φαίνεται πως καθιερώνει σε μία πλατειά άντιληψη, και σ' ένα έλεύτερο μεταχείρισμα των ιδεών τήν πρόοδο και τήν άνεξίτηρη σκεία' όμως πραγματικά κάτι εύκολο και κούφιο και άσκοπο, που φέρνει προς τ'ό άμορφο και προς τ'ό άπρο-

χώρητο. Παράδειγμα οι όπαδοί μιας τάχα συμβιβαστικής ιδέας τ'ώρα με τ'ό γλωσσικό τ'ό ζήτημα, που τ'α όμοια κάνουν πως περιφρονούν και τ'α άρχικά και τα νέα, και τήν άκρα καθαρεύουσα και τήν άκρα δημοτική, και πιστεύουν πως ήύραν τρόπο να μαγειρεύουν τ'α καθαρεύοντα με τή μουστάρδα της δημοτικής και τή δημοτική με τ'α άφρόγαλα της καθαρεύουσας. Έτσι και στον καιρό που πολεμούσαν άλύπητα τ'α νέα μας στιχουργική βρίσκονταν κ' εκείνοι που τάχα κοίταζαν να τ'α παντρέψουν τ'αράτα μέτρα με τ'α νέα, τούς άνιέρους τόνους τού δεκαπεντασύλλαβου με τούς πανιέρους χάρους, με τ'α μαζρά και τ'α βραχέα της άρχαίας ρυθμικής. Φαίνεται πως τούς αντιπροσωπεύει αυτός ό γραμματικός Μάξιμος Πλανουδης (από τ'α 1200 ως τ'α 1310 ή ζωή του), σε κάποιον του διάλογο προς κάποιον μαθητή του Νεόφρον. Μέσα εκεί ψέλνει και ό Πλαναύδης τόν αναβαλλόμενο τού «πολιτικού», τ'ού στίχου τού όρφανού από κάθε ρυθμό κι από κάθε χάρη, και για τ'ούτο και άνάξιο να ύπάρχη. Έν τούτοις ό άνθρωπος άναγκάζεται να όμολογήση πως ό στίχος αυτός ύπάρχει και πως τ'ό μαχαίρι της σοφίας του δέ φτάνει να τ'ού κόψη τήν άτιμη ζωή. Και άνεξίκακα τότε και χριστιανικώτατα συμβουλεύει τ'ό μαθητή του Νεόφρον να τ'α συμβιβάση τ'α πράγματα, και να μ'απορούη στίχους που μαζί να είναι και άρχαίοι και νέοι στίχους που

πατρίδας μας να ξυπνήσουμε έμεις πρώτοι και μη περιμένουμε να μας βρίσουν, να μας πούν ληστές, πλάου-ους, γυμνούς, νόθους, κι απ' αυτό να λάβουμε άφορμή και άφου πούμε δέκα χιλιάδες λόγια στον άέρα να πάρουμε τό ζήτημα όπως πρέπει και να είπουμε ό,τι πρέπει, θγαζοντας προλήψεις και διαβολές έχθρών.

Κι αλήθεια αρκετές φορές ξυπνήσαμε τούς Εύρω-παίους με σοδερή και καλή έργασία, άληθινά έθνική. 'Ο Παπαρηγόπουλος υποστηρίζει την μεσαιωνική ιστο-ρία μας και δείχνει με τον Σ. Ζαμπέλιον ότι τό «Βυ-ζαντινισμός» δέν πρέπει να σημαίνει την κακοήθεια και την μικρολεπτομέρεια και σχολαστικότητα.

'Ο Σάθας μαζεύει τό δημοτικά μας μνημεία και όλη να γνωριστή ή ιστορία μας. 'Ο Λάμπρος παρου-σιάζει τον βιβλιογραφικό πλούτο των μοναστηριών μας και δείχνει την κατάσταση της μεσαιωνικής μας πα-πατρίδας επί Φράγγων, και λέει ότι τό όνόματα των ιερών τόπων της αρχαιότητας, ή 'Ολυμπία, οι Μυκήνες, οι Δελφοί, δέν έγιναν σλαβικά. 'Ο Πολίτης δείχνει ότι τό τόσα τραγούδια, του έθνικού μας ήρωα, του 'Ακριτα, δέν έχουν προέλευση Σλαβική, καθώς και ό Χατζιδάκης δείχνει ότι τό όνόματα Μυσιρής και Μο-ριας είναι 'Ελληνικά και όχι σλαβικά και δείχνει ακό-μη τον 'Ελληνισμό των αρχαίων Μακεδόνων, όπως δεί-χνει ό Καραπζος τον 'Ελληνισμό των αρχαίων 'Ηπει-ρωτών με τις άνασκαφές της Δωδώνης και τις 'Ελλη-νικές επιγραφές της.

Να, άκόμη προχτές ζήπνισαν στη Γερμανία άπύ μια μελέτη γερμανικά γραμμένη του λαμπρού νέου Π. Δεκαζου που σπουδάξε Γεωπονικά εκεί, γιατί εκεί μέσα άπόδειχνε με άριθμούς ότι τό γεωργικά μας, μ' όλον ότι έχουν πολλές καταδρομές, όμως έχουν και θάχουν πρόοδο.

Και είναι τόσο εύχαριστο να βλέπη κανείς τούς νέους να εργάζονται με τέτιο ζήλο για να βγάλουν κάτι προλήψεις που έχουν για τό μέλλον μας οι ξένοι και να μαζώνουν στοιχεία άπ' την 'Ελληνική ζωή και ιστορία με μόθο και λατρεία, καθώς ό φίλος μου ό Ν. Βένης που δουλεύει με Βενεδικτινού ύπομονή.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

"Ένα βουνό πολύπτυχο, μεγάλο" στον όγκο σαν τον 'Ολυμπο, αλλά χαμηλότερο, με πολλές κοιλά-δες και μεγάλα όροπέδια, ένν βουνό ευεργετικό, που στα λιβάδια του ζούν χιλιάδες κοπάδια άπό διάφορες έπαρχίες, ή 'Οξυά, που την λέει ζωγρα-

φισμένη τό τραγούδι, είναι τό κέντρο της 'Ρούμε-λης.

'Η Ναυπακτία, ή Δωρίδα, ή Φθιώτιδα, ή Εύ-ρυτανία, αυτήν έχουν σημείο που τελειώνουν και έ-λες έχουν κοντά της χωριά: "Άμα άνεβής εκεί πάνω βλέπεις ένν άληθινό πανόραμα. Τό χειμώνα είναι επικίνδυνο πάρα πολύ τό πέρασμά του γιατί ό Βορ-ρικός που έρχεται άπ' τη Θεσσαλία, εκεί στήνει τον θρόνο του και σπέρνει δεξιά κι' άριστερά την κρύα μάνητά του. 'Αλλά τό καλοκαίρι, τον 'Ιούλιο, τό μεγάλο αυτό ποιμενικό κέντρο που γεμίζει πρόβατα, είναι μια χαρά. Έμεις δέν περιγράφουμε τίποτε. Παραθέτουμε μόνο τούς στίχους που λένε οι κότες στους νέους τσομπάνους.

'Εδώ σε τούτα τό μακρινά τό καγγελοπλεγμένα, έδώ βελάζουν πρόβατα, έδώ βελάζουν γίδια, σαν τό μελισσοχόρταρο μοσκοβολά ό τόπος, σαν τό μερμίγγια περπατούν, σαν τό μελίτσια βραζουν.

'Η Κυρσοή της 'Οξυάς λέγεται Σαράνταινα. 'Εκει, καθώς λένε, πέρναγε τό συμπεθερικό, ταράντζι άνθρωποι, τούς έκλεισε τό γιόνι, επάγωσαν και πέ-θαναν ήλιο.

ΒΟΙΤΣΑ

'Η Μικρή Παλούκοβα είναι ένν χωριό σε μια κοιλάδα της 'Οξυάς. "Άμα τό είδα μου φάνηκε σαν την 'Ελβετία... έν και δέν έχω πάει εκεί. 'Εάν είχε νερά αυτό τό χωριό και δέν γκρεμιζότανε τό μισό άπό καθίζηση θα έπλησίαζε περισσότερο ή πα-ρομοίωση.

'Από κει κατεβαίνεις στη Ζηλίστα ή πάς στη Σαίστα. 'Εδώ τό όνόματα καταλήγουν εις στα, κα-θώς Λιμνίστα, Ανδρίβιστα, Βιτουφίστα, Βετολίστα και άλλκ.

'Η Στραμίνιανη είναι ένν καχεκτικό χωριουδάκι και τέλος φτάνεις στη Βοϊτσά. 'Εκει έμεινα τις περισσότερες ήμέρες μου και έμελέτησα καλά τον κόσμο τον χωρικό, τον χραχτηέρα του, τούς πόρους του, τις συνήθειες του, τις προλήψεις του.

Βεβαίως στα τέτια χωριά δέν ύπάρχει τίποτε που να σε θέλγη. Μόνο ή μελέτη αυτή για τη γνώση των δικών μας πραγμάτων και ή έπιστήμη σου διασκεδάζουν τις φρικτές ώρες της μοναξιάς. 'Εκει έμαθα τούς χορούς μας, έμαθα τόσα τραγούδια μας, τόσα παιχνίδια μας. 'Εκει έσυνάντησα άνθρώ-πους που είδαν τό ιερό μας άγώνα. 'Ο γέρο-Μπου-στος που είναι 103 έτών και σκάβει κάθε μέρα στα

χωράφια του, αυτός είχε άδερφούς και γονείς άγω-νιστές: ό γέρο-Νάσος, ή για Πασίαινα, που μου διηγότανε την ιστορία της Μαρίας Παναγιώτισσας, έπειδή έννας δικός της, ό Κατσιμήτρος Πασίσης, είχε πάρει την άδελφή της Μαρίας, την 'Ελένη. Μου έλεγαν για τον Δημήτρη Πιά, που έπέθανε τώρα κοντά, ότι επήγε στον 'Αλή πασα, έν και ζητούσε να τον κρεμάσει, και σώθηκε με τό θάρρος του. Στού Παφίλη τη 'Ράχη που έβγαίνε περίπατο, ένν παιδάκι μου είπε την 'Ιστορία της Γριβίτσας, του πουλιού αυτού, που ήταν πρώτα βοσκοπούλα και έχασε τό άλογό της πεθεράς της και μεταμορ-φώθηκε σε πουλί και τό ζιτζά φωνάζοντας:

"Γρίβα Γρίβα Γρίβα, Ντορη Ντορη, Κοκλίνη".

Σαυτό τό χωριό, που όλοι του σχεδόν οι άντρες έχουνε και άλλο όνομα, ένν χραχτηριστικό πικρα-τσούκλι, μου έμεινε κυρίως ν' άρχίσω τις έντυτώ-σεις μου αυτές.

Ο ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Πολλές φορές έπαθα στη 'Ρουμελη την ακόλουθη ιστορία. Συναντούσα άντρες που είχαν ευγενέστατα χραχτηριστά, άληθινά ήσποτικά πικραστήματα και έκφραση λεπτή, ήσαν ντυμένοι με φουστανέλλες κα-λοφτιασμένες, όχι επιδεικτικές, και μιλούσαν λιγν και επιτηχημένα. Και όταν τούς έρωτούσα κάτι και μου έλεγαν δέν τό ξέρουν γιατί είναι χωριάτες, βλάχαι, σάς βεβαιώνω ότι ένόμιζα πώς με κοροϊδέυ-ουνε.

'Αλήθεια καταλάβαινες ότι ήσαν άμαθετες ένν στην αρχή ή ύψη τους και ή έκφορσή τους δέν σε άφηνε να τό παραδεχτής.

Δέν είναι βέβαια τέτιοι οι περισσότεροι 'Ρουμε-λιώτες, αλλά πολλούς άντρες βρίσκεις έτσι, που με έ-καμαν να λέω μέσ'ιστό νου μου συχνά. — Πόσο περι-ζήτητοι και πόσο έκλεχτοί θα ήσαν αυτοί εις τας πόλεις, έν κοντά στην ύραία μορφή που έχουν, ήσαν και άναπτυγμένοι και καλοί άνθρωποι!

Οι γυναίκες φαίνονται καλύτερες άπ' τούς άν-τρες, πιο όμορφες, και μια αίτία είναι, ή βαρεία έρ-γασία που κάνουν τούς γηράζει πρόωρα.

'Εν γένει στην 'Ελλάδα παρατηρείται μεγάλη ποικιλία μορφών. Ένας τύπος δέν ύπάρχει. Σχεδόν κάθε τμήμα μέχρι έκτάσεως έπαρχίας άκόμη, έχει δικό τους τύπο μορφής, καθώς και κάθε νησί στού Αί-γαίου και άλλου.

'Η ποικιλία αυτή παρατηρείται έν πάη κανείς

να κρατάνε σύγκαιρα «ποδών τε μέτρον και τόνων ρυθ-μόν», δηλονότι δεκαπεντασύλλαβους με τούς τόνους τούς κανονισμένους και μαζί με τούς πόδας του παλιού μέτρου που γέννησε, ή που νομίζονταν τότε πώς γέν-νησε, τό δεκαπεντασύλλαβο. 'Η σκέψη, τόσο έξυπνα φιλιωτική των αφιλίωτων, θα φάνταζε τότε και σαν ύπαγορευμένη άπό προαυτικώτατο νου. Και ύπάρχουν και παραδείγματα βυζαντινών στίχων μελεκημένων άντάμα με την αρχαία και με τη νέα μετρική, άνά-μεσα στα χιλια δυό άνάλογα μαρόσσα παιχνίδια της βυζαντινής ποιητικής. Μολταταύτα την έφεύρεση του συμβιβαστικού Μαξίμου Πλανούδη ίδου πώς τη χραχ-τηρίζει καθηγητής του Πανεπιστημίου μας άπό τούς κορυφαίους της μετρικής έπιστήμης: «... Τοιαύτα λέ-γει ό σχολαστικός εκείνος (ό Πλανούδης), μηδολως αϊ-σθανόμενος ότι οι μόν πολιτικοί στίχοι τάνάπαλιν ήσαν ζώντες, νεκρά δε τό αρχαία μέτρα αυτού τε και των συγχρόνων, ό δε συμβιβασμός και ή συνύπαρξις έν τω αυτώ μέτρω άμφοτέρων των ειδών της ρυθμοποιίας κατά τό αρχαία δθθεν παραδείγματα, ού μόνον άχρηστος ά-ποβαίνει διά τήν δυσχέρειαν, αλλά και ουδένα έχει νούν».

Πιστεω πώς θάρη, μια μέρα που και οι Σεμιτέ-

* «Μετρική Δ. Σεμιτέλου σ. 152.

λοι της έποχής, άπαραλλάχτα, σαν τό σοφό μετρικό στα χρόνια μας, θα μιλάνε άτάραχα, και χωρίς κανέν' άγώνα συζητητικό, (όπως κανένας κάνει μπροστά σε πράγματα που πιά δε λογαριάζονται για ζήτήματα), θα μιλάνε και για τό γλωσσικά μας τά τωρινά, καθώς μιλάνε τώρα για τό μετρικά παλαιάματα του βυζαντι-νού καιρού. Και όμοια θα λένε πώς είναι άχρηστος και πώς ουδένα έχει νούν «συμβιβασμός και συνύπαρξις» μέσα στη γλώσσα μας κάποιων στοιχείων που να ται-ριαζουνε δε μπορούν και να συνυπάρξουν είναι άδύνατο γιατί τέτιοια παντρολογήματα δέν κρέμονται μονάχα άπό τούτων ή εκείνων των ανθρώπων τις βουλές, τις άγάπες, και τις προσπάθειες, μα χρειάζεται, πρώτ' άπ' όλα, να μη στέκωνται πολέμια σε κάποιους νόμους με-γάλους που κυβερνάνε τό φυσικά και τό ήθικά έδώ κάτω.

Τάχα θα περάση πολλοί καιρός άκόμα, αιώνας τάχα άκόμα μας χρειάζονται, για να φωτίση της γλωσσικής ιδέας τό φώς κάθε νου, κ' εκείνους που σφιχτά σκαρ-φαλωμένοι κρατιούνται άπό τούς σκεθρωμένους τοίχους των περασμένων, και κιντνεύουν κάτω άπ' αυτούς να-πομείνουν πλακωμένοι, και πάντα τελευταίοι φωτίζον-ται; Δέν μπορώ τώρα να τό ξέρω, κοντόβλεπος καθώς είμαι πεζογράφος, και δέν αισθάνομαι την ώρα ταύτη να με συνεπαίρη προφητική πνοή. Και όμως βλέπω

κάτι: βλέπω μέσα σ' ένν άμφοπέξιμο, που μας μνησεί τό ξεμέρωμα, βλέπω μέσα στο χειμώνα ύλανθισμένες τις μυγαλιές της 'Ιδέας. Μπορεί άκόμα ή φουρτούνα να φραδέη άπάνω τους, και να τους κάψουν οι βοριά-δες τις φτωχούλες τις άμυδαλιές. Και τί μ' αυτό; Στα ξεψυχίσματα ό χειμώνας. Καιρός κ' έμεις να τρα-γουδήσουμε τον παλιό τό στίχο, καινούριο δίνοντάς του νόμα:

"Ιδε τό έαρ τό καλόν πάλιν έπανατέλλει.

1903.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΠΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΑΡΧΙΣΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.

σε μέρη που είναι κέντρο πολλών τμημάτων ή όπου πολλοί ξένοι φθάνουν από τριγύρω. π. χ. στα Τρίκλα, στον Πειραιά, στην Ερμούπολη, στον Πύργο της Ηλείας, στη Σύμνη, στη Πρέβεζα.

Ερμηνεία του πάρα πάνω φαινομένου δεν κάνω. Ουδέ αυτοί που μελετούν κρηνολογικώς και μορφολογικώς το ελληνικό σώμα δεν κατώρθωσαν ακόμη να μας πουν κάτι σταθερό.

Ένα μόνο λέω εδώ, ότι η νέα γενεά από τα νήπια ως την νεότητά των δεκαπέντε και δεκαοκτώ χρονών έχει λάβει μια υπερβολικά εκλεκτή διάπλαση μορφής.

Αρχίζει να σχηματίζεται ο ένας εκείνος εθνικός τύπος, ο ώριμος και λεπτός, με τα έξυπνα μάτια και το σύμμετρο κεφάλι και με τον μέτριο λαϊμό, ο τύπος εκείνος που συγκρατεί τα ξαυθά και μελαχρινά χρώματα σε καστανόφθαλμη και καστανόκομη νεότητά.

Καταλαμβάνεται κανείς από ευχарίστηση υπερβολική, από πλημμύρα χαράς, όταν βλέπει την εκλογή αυτή τη θαυμάσια και όταν αναλογίζεται ότι θα έρθη ο καιρός με λίγες γενεές που θα βλέπουμε μπρός μας, σαν απότυπα των αρχαίων αγαλμάτων, τις νέες ελληνικές μορφές.

(Ακολουθεί)

ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ

ότι σήμερα ημέραν Παρασκευήν και ώραν 9ην π. μ. ενεργηθήσεται εν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, και ενώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, εν δημοσίῳ συνεδριάσει, ἡ δευτέρα κλήρωσις τοῦ ἐκ δραχμῶν 20, 500, 000 δανείου αὐτῆς, ἡ ὠρισμένη διὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1904.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην θέλουσιν ἐξαχθῆ ἐκ τῆς κληρωτίδος δέκα ἕξ (16) ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λαχοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 1 Ὀκτωβρίου 1904.

Ὁ Διοικητὴς
Γ. ΣΤΡΕΪΤ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Φίλε «Νουμά»;

Είδες τὴν «Ἐθνικὴ Κατήχησιν» τοῦ κ. Βάγια; Νὰ τὴνε δεῖς. Ἄξιζε, τὸν κόπο. Μποστάνι γιμάτο ἀπὸ ἐθνικὰ κολοκύθια. Ἀγκαλά μετὰ τὰ κολοκυθάκια αὐτὰ θὰ φουσκώνουν οἱ κοιλίαι τῶν παιδιῶν, γιατί ὁ κ. Βάγιας εἶναι δημοδιδάσκαλος, τὸ βιβλίον του «ἐνεκρίθη» ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο και φυσικὰ οἱ συνάδερφοι τοῦ κ. Βάγια θὰ τὸ ἐπιβάλλουν στοὺς μαθητὲς τους.

Ἀφοῦ εἶναι ἀπὸ δάσκαλο γραμμένο τὸ βιβλίον αὐτό, περιττὸ νὰ σοῦ πῶ και πῶς εἶναι γραμμένο. Δασκαλικώτατα, ποῦ πάει νὰ πει ἀνοητώτατα, ψευτικώτατα, σχολαστικώτατα. Μιά ματιά μονάχα τοῦρριξα κ' ἐψάρεψα μέσα στ' ἄλλα κ' ἕνα μεγάλο μεγάλο ψέμα ποῦ προσφέρεται γιὰ ὀρεχτικὸ στὰ παιδικὰ στομαχάκια. Νὰ και τὸ ψέμα: Οἱ Ἀπόστολοι, λέει ὁ κ. Ἐθνικὸς κατηχητής, ἐδίδαξαν

τὸ Εὐαγγέλιον σ' ὅλο τὸ κόσμον στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Μ' ἄλλους λόγους τὰ παιδιὰ μαθαίνουνε πῶς τὴν ἐποχὴ ποῦ γραφῆκανε τὰ Εὐαγγέλια ὅλος ὁ κόσμος, Ῥωμαῖοι, Ἑβραῖοι, κλπ., μιλοῦσαν Ἑλληνικά!!

Ἀπ' αὐτὸ τὸ λίγο, καταλαβαίνεις και τῆλλα.

Δικός σου
ΣΚΑΝΤΖΟΧΕΡΟΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΠΛΩΜΑ

Ἀγαπητέ μου «Νουμά»,

Κάποια φημερίδα πρότεινε — ἄς εἶναι καλά! — νὰ δοθοῦν τὰ λαχεῖα τοῦ Ἐθν. στόλου, ὕστερ' ἀπὸ τὴν μπαγαμποτιὰ τῆς Βιομηχανικῆς, στὸν κ. Τσαγγάρη γιὰ πούλημα. Ἐδειξε μάλιστα ἡ ἐφημερίδ' αὐτὴ και τὸν τρόπο μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Τσαγγάρης θὰ δεχότανε νὰ εὐεργετήσῃ τὸ ἔθνος. Πουλῶντας 400 χιλ. θάπαιρνε 10 ο)ο μονάχα ἀπὸ τίς 400 χιλ. και ἄπανου 12 ο)ο.

Ἀπὸ τὸ σχολεῖό μου θυμάμαι λίγη ἀριθμητικὴ. Λογόριασα λοιποῦν και βρήκα πῶς πουλῶντας ὁ κ. Τσαγγάρης ἕνα ἑκατομμύριο λαχεῖα θὰ κερδίσει 120 χιλ. δραχμῆς. Και γίνεται κ' ἐθνικὸς εὐεργέτης, κατὰ τὴν ἴδια φημερίδα πάντοτε.

Εἶπα πῶς θυμάμαι ἀπὸ τὸ σχολεῖό λίγη ἀριθμητικὴ. Μὰ ἔτυχε, πάνανθεμά το, νὰ θυμάμαι και λίγη ἱστορία. Βρήκα λοιπὸν πῶς τοὺς παλιούς καιροὺς γιὰ νὰ γίνει κανένας ἐθνικὸς εὐεργέτης ἔδινε ὅλη τὴν περιουσία στοῦ ἔθνος, ἐνῶ σήμερα συμβαίνει τὸ ἀντίθετο και γιὰ νὰ σὲ ποῦνε ἐθνικὸ εὐεργέτη πρέπει νὰ φτειάζεις ὅλη τὴν περιουσία σου ἀπὸ τὸ ἔθνος.

Προδέψαμε, βλέπετε, ὅπως προδέψε και ὁ τύπος μας ποῦ γιὰ νὰ κολακέψῃ τὸν ἀφέντη του, τὸν Τσαγγάρη, γράφει τίς μεγαλύτερες ἀνοησίες. Ὁ και γὰς γιὰ τὸ πάπλωμα και τίποτε ἄλλο.

φιλικώτατα
ΒΟΥΓΑΡΟΣ

ΚΡΑΣΙΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ἀπ' τὰ ἀμπέλια τοῦ κ. Κ. Α. Στασινοπούλου. φυσικὰ και ἀνόθευτα

Πουλοῦνται ὁδὸς Ζήνωνος 4 Β.

Μαῦρο τοῦ τραπεζιοῦ τοῦ 1903 ἡ ὁκτ. λεπ.	60
Κόκκινο " " " " " "	60
Ἄσπρο " " " " " "	70
" " τοῦ 1898 " " " "	1,20
Μοσχάτο γλυκὸ " 1903 " " " "	80

Πουλεῖ και παλιότερα κρασιὰ σὲ μποτίλιες.

Στέλνονται στοῦ ἐξωτερικὸ σὲ βαρελάκια 25, 50 και 100 ὀκάδων σ' ὅποιον προκαταβάλῃ τὴν ἀξία τοῦ κρασιοῦ. Τὰ ναῦλα και τὰ βαρελάκια εἶναι σὲ βάρος τοῦ ἀγοραστή.

Στὸ ἐξωτερικὸ μπορεῖ νὰ στείλῃ και ρετσίνα τοῦ Ἄττικῆς μετὰ 60 λεπτὰ τὴν ὀκτ.

Ἰδιαιτέρο συστατικὸ. Ὁ κ. Κ. Στασινοπούλος δίνει δέκα χρόνια τὸ κρασι ποῦ χρειάζεται ὁ Εὐαγγελισμὸς, τὸ μεγαλύτερο και καλύτερο νοσοκομεῖο.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Μία κυρία πηχίζοντες στὴν Κηφισὰ κρητοῦσε τὸ σακκάκι της. Ἐχοντας νὰ πληρώσῃ τὸ εἰσιτήριο, ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε τὸ πουγγί της, ἔκλεισε τὸ σακκάκι της, ἀνοῖξε τὸ πουγγί της, ἔβγαλε τὰ χρήματα, ἔκλεισε τὸ πουγγί

γί της, ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε μέσα τὸ πουγγί της, και ἔκλεισε τὸ σακκάκι της, Σὰν πλέρωσε και πήρε τὸ εἰσιτήριο ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε τὸ πουγγί της. ἔκλεισε τὸ σακκάκι της, ἀνοῖξε τὸ πουγγί της, ἔβγαλε μέσα τὸ εἰσιτήριο, ἔκλεισε τὸ πουγγί της, ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε μέσα τὸ πουγγί της, και ἔκλεισε τὸ σακκάκι της. Ὅταν ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς ζήτησε τὸ εἰσιτήριο, ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε τὸ πουγγί της, ἔκλεισε τὸ σακκάκι της, ἀνοῖξε τὸ πουγγί της, ἔβγαλε τὸ εἰσιτήριο, ἔκλεισε τὸ πουγγί της, ἀνοῖξε τὸ σακκάκι της, ἔβγαλε μέσα τὸ πουγγί της, ἔκλεισε τὸ σακκάκι της, και τέλος ἔδωκε τὸ εἰσιτήριο. Ὅλα ἀφῆθ ἔγιναν δίχως λάθος.

Κα Λεβαντινόγλου. (Ὑστερὰ ἀπὸ ταξίδι). Δε μοῦ λές, Μιμῆ, ὁ Ἀλέξ. πάντα κάνει la cour τῆς κόρης σου τῆς Αἰλῆς; Κα Καλογοριστοπούλου. Δὲν τῆς κάνει καμιά cour τῶρα. Κα Λεβαντινόγλου. Πῶς; τὴν ξέχασε; Κα Καλογοριστοπούλου. Καλέ, τὴν πατρεύτηκε.

Ἦνας γιατρός, ὁ Πιλότος, τελευταῖα ζήγησε σὲ μιὰ συνεδρίαση τῆς Ῥωσικῆς Ἀκαδημίας πῶς οἱ ἥλιοι, τὸ γνωστὸ φυτὸ μετὰ τὰ φανταχτερά κίτρινα λουλούδια, ἔχει σημαντικὰς γιατρικὰς ἀρετὰς. Προβλέπει μάλιστα πῶς μετὰ τὸν καιρὸ ὁ ἥλιος θ' ἀντικαταστήσῃ τὸ κινῖνο.

Και μιλοῦντας γιὰ ἥλιους ἕνα παλιὸν μοῦ καταβάνει. Ὅταν γυρίζῃ κανεὶς τὰ Ἑλληνικὰ βουνὰ ἀπορεῖ μετὰ τὴν παράδοξον φαινόμενον πῶς τὰ φυτὰ τους ἄπανου κίτου ἔχουνε μπουρδέτα κλωνία, φύλλα, λουλούδια. Πολλὰ τους λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι γιατρεφικὰ, πῶς κανένας μας γιατρός δὲ βρῆκε καμιά ἀρετὴ σὲ κανένα ἀπ' ἅρτὰ τὰ βότανια. Ὁ λόγος ἴσως εἶναι ἐπειδὴ δὲ γνωρίζουμε ἀληθινὰ πρακτικὰ βοτανικὰ, ἀφοῦ τὸν περισσώτερό τους καιρὸ στοῦ Παναπιστήμιου τὸν πεποῦνε μαθαίνοντες πῶς νὰ λέν τὰ πιὸ γνωστὰ πρακτικὰ μετὰ τίς πιὸ ἀγνωστὰς λέξεις — πῶς ξέρουν ἀντί κ ο τ σ ἰ ν ι νὰ λένε μετὰ ἡ ο ς (καλύτερα μετὰ ἡ ο ς) κτλ.

Ἀκόμα στοὺς πιὸ παλιούς καιροὺς φαίνεται οἱ δικοὶ μας μελετοῦσαν τῶν βουνήσων μας φυτῶν τίς ἀρετὰς, ἂν εἶναι νὰ κρίνει κανεὶς ἀπὸ τὸν δημοτικὸν στίχο (Δ, 740)

Ἐκνήθη Ἀγαμῆδων ἡ τόσσα φάρμακ' εἶδε' ὅσα πρέπει εὐρεῖν χθόν.

Ἦ ἀκόλουθο γράμμα ἔγραψε ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ ἕνας ἄρρωστος.

Ἀγαπητέ γιατρέ, (Ἦα χρεῖς ἢ μάλιστα πῶς τῶρα εἶμαι ἐντελῶς καλὰ ἀφοῦ ἦρθα ὡς τὸ χεῖλος τοῦ τέφρου μετὰ τὸ νὰ παίρνω τὸ γιατρικὸ σου.

Πολλοὺς ἀσπασμοὺς
Γιάννης Ἀκομάσιος.

Ἀπ' ἀφοῦ θὰ καταλάβετε ἢ σημαίνει ἢ ὅχι ὁ κομματισμὸς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Δ. Καρ. Εὐχαριστοῦμε. Στείλετε μας τὸ κατατόπι σου νὰ σοῦ στέλνουμε και τὸ φύλλον ταφτικὰ.— κ. Δ Ζωγγ. Δὲν κατορθώσαμε νὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸ γράμμα σας τί θέλετε. Γράψτε μας πάλι, παρακαλοῦμε, μὰ καθρωτότερα.— κ. Δύσπιστο. Γιὰ νὰ πιστέψετε, σὰς σερβίρουμε τὸ λαχταριστὸν κομμάτι ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Γρ. Ξερν. ποῦ μιλάει γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Σκιᾶ. Ρουφήγτε το: «Θέλετε τώρα νὰ σὰς εἶπω— μεταξὺ μας— πόσην ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμεν ὁ εὐγενὴς χαιρετισμὸς τοιοῦτου ἀντιπάλου; Ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ βιβλίου του, αὐτὸς ὁ χαιρετισμὸς μοῦ ἐφάνη τὸ ἰσχυρότερον. Και ἂν ἔως τώρα ἤμουν σχεδὸν βέβαιος περὶ τῆς πλάνης του, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἤρχισα κάπως νὰ κλωνίζωμαι. Ἀνθρώπος, — ἐσυλλογίσθη, — ὁ ὁποῖος χωρίζῃ τόσο καλὰ τὰ ζητήματα, και ἐπιτρέπει εἰς ἕνα φίλον του νὰ ἔχῃ διαφορετικὴν ἀπὸ αὐτὸν γνώμην και δὲν τοῦ ἀρνείται τὸν χαιρετισμὸν του και ἀφοῦ ἀκόμη ὁ φίλος αὐτὸς ἐτόλμησε νὰ τὴν ἐκφράσῃ δημοσίᾳ, — ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶνε ὑπέροχος πραγματικῶς και πολὺ πιθανὸν νὰ βλέπῃ και νὰ κρίνῃ τὰ πράγματα καλλίτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον. Και νὰ ἔχῃ δίκαιον εἰς ὅλα.— κ. Φάουστ. Καλέ, τί μὰς λέτε; Νὰ τὸ πιστέψουμε; — κ. Στεμ. Στὴ Πόλη. Τὸ φύλλον θὰ σὰς τὸ στέλνουμε. Κοιτᾶτε το γιὰ νὰ δῆτε τί εἶδους ἀνταποκρίσεις μὰς χρειάζονται.